

Bomenbeleidsplan

2016

gemeente
Zuidplas

Bomenwacht
NEDERLAND

OPDRACHTGEVER

PROJECTCODE

13584

DATUM

16 december 2016

STATUS

Definitief

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doelstelling.....	3
1.3 Positie en reikwijdte	3
1.4 Leeswijzer	4
2. Visie op Bomen.....	5
2.1 Waarom zijn bomen belangrijk?	5
2.2 Status van bomen: indeling in categorieën	6
2.3 Onderscheid in locaties.....	7
3. Uitgangspunten voor bomenbeleid	9
3.1 Relevante nationale wet- en regelgeving.....	9
3.3 Relevante beleids- en beheervisies en -plannen	10
3.3 Actueel bomenbestand zuidplas.....	12
4. Kwaliteit bij inrichting	17
4.1 Uitgangspunten voor ontwerp (planvorming)	17
4.2 Integrale aanpak bij (her)inrichtingsprojecten	18
4.3 Afstemming op gebied	19
4.3 Voorsorteren op efficiënt beheer	19
5. Duurzaam bomenbeheer.....	21
5.1 Ontwikkeling van het bomenbestand.....	21
5.2 Vormen van bescherming	21
5.3 Cyclisch onderhoud	23
5.4 Ziekten en aantastingen.....	24
5.5 Ervaring en overlast door bomen	25
6. Uitvoering van beleid.....	27
6.1 Communicatie.....	27
6.2 Participatie.....	27
6.3 Financiën.....	28
6.4 Beleidsinstrumenten en monitoring	28
Bijlagen.....	31

SAMENVATTING

Gemeente Zuidplas is een samenstelling van de dorpen Moerkapelle, Moordrecht, Nieuwerkerk aan den IJssel en Zevenhuizen. De gemeente beheert circa 20.000 bomen, ongeveer 0,5 boom per inwoner. 5 boomsoorten vormen daarbij samen bijna de helft van het gemeentelijke bomenbestand.

Binnen de gemeente kent de publieke buitenruimte een grote dynamiek, waarbij diverse voorzieningen een claim leggen op de beperkte beschikbare ruimte. Hierdoor staat het behoud van het gemeentelijk bomenkapitaal permanent onder druk.

Doelstelling:

De gemeente Zuidplas streeft naar een uniform bomenbeleid en daaraan gekoppelde werkwijze voor bomen in alle dorpen, met daarbinnen ruimte voor behoud van de eigen dorpse karakteristieken.

De gemeente Zuidplas hecht grote waarde aan een goed woon- en leefklimaat en wenst de 'groene waarden' te versterken. Hiermee samenhangend is de wens tot het duurzaam versterken van groene (bomen)structuren en het vergroten van de diversiteit (soorten, leeftijdsklassen) binnen het gemeentelijk bomenbestand.

Op basis van de te onderscheiden functies van bomen kan aan de gemeentelijke bomen een status worden toegekend. Daarmee kan een prioritering op het gebied van de gewenste bescherming en het uit te voeren beheer worden aangebracht. Bomen worden naar status ingedeeld in de *volgende* 3 categorieën: Waardevolle bomen, Structuurbomen, Functionele bomen. Door het verleggen van de focus van alle bomen naar uitsluitend de waardevolle bomen, wordt met eenzelfde mate van inspanning een aanzienlijk grotere mate van bescherming van de belangrijke bomen gerealiseerd.

Bij de waardevolle bomen op de Bomenlijst is sprake van een hoge investeringsbereidheid voor het behoud, met passende maatregelen gericht op instandhouding. Bij herinrichting krijgen deze bomen een optimale bescherming. Er mag alleen met een omgevingsvergunning worden gekapt. Bij bomenstructuren draait het om het behoud van een goede structuur, waarbij kan worden bepaald dat minder vitale bomen moeten wijken wanneer dit de structuur ten goede komt. Functionele bomen dienen niet per definitie behouden te blijven. Wanneer hiervoor de noodzaak voldoende wordt aangetoond, kan een boom (of kunnen meerdere bomen) beter worden vervangen door aanplant van meer duurzame exempla(a)r(en). Bij vervanging van bestaande bomen vindt herplant één-op-één plaats op basis van de statuscategorieën. Herplant vindt bij voorkeur op dezelfde plek plaats.

Bij alle ontwikkelingen in de openbare ruimte zoals nieuwbouw, rioolvervanging of andere herinrichting, dienen bomen vanaf eerste initiatie als vanzelfsprekend vormend element te worden meegenomen in het ontwerp, de planning en in de financiering. Daarbij moeten de geambieerde status, het gewenste eindbeeld en de omlooptijd van de aan te planten bomen al duidelijk zijn, zodat de groeiplaats met het oog hierop kan worden ingericht. Bij het ontwerpen van deze groeiplaats dient altijd te worden gewerkt conform de normen zoals beschreven in de LIOR en het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen. De keuze van boomsoorten dient duurzaam te zijn en dient te zijn afgestemd op de beoogde groeiplaats.

Bij de boomsoortkeuze wordt rekening gehouden met de locatie van de te planten bomen, aan de hand van de in het Groenbeheerplan beschreven sfeerbeelden en de groenstructuurplannen. Op deze wijze blijft er variatie tussen de diverse gebieden die Zuidplas rijk is. Voorkomende ziekten en plagen en ook de mogelijke overlast die inwoners van bomen kunnen ondervinden, dienen te worden meegenomen bij de overweging voor een soortkeuze.

Het onderhoud van het gemeentelijk bomenbestand is gericht op een gezonde, veilige en duurzame instandhouding van de bomen. Daarbij is preventief beheer en monitoring van belang. Het inventariseren van het bomenbestand met het oog op de omgevingsveiligheid en het benodigde onderhoud en het uitvoeren van de maatregelen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd in een meerjarig, cyclisch beheerplan.

De in dit bomenbeleidsplan uitgesproken ambitie voor het versterken en behouden van het bomenbestand zal de komende jaren een aantal pieken in de eenmalige uitgaven veroorzaken. Het gaat daarbij om een groot aantal functionele bomen die tegelijkertijd zijn aangeplant en waarschijnlijk ook tegelijkertijd vervangen moeten worden, en het aanpassen van groeiplaatsen.

Via interne workshops zullen voor specifieke groepen medewerkers relevante onderdelen van het beleid en de uitwerking daarvan op de uitvoering worden besproken. Jaarlijks zal worden geëvalueerd op welke punten de uitvoering van het beleid bijstelling behoeft. Op deze wijze kan tijdig worden bijgestuurd op werkwijzen en instrumenten of op inzet en instructie van mensen, of een combinatie van beide.

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Gemeente Zuidplas is een samenstelling van de dorpen Moerkapelle, Moordrecht, Nieuwerkerk aan den IJssel en Zevenhuizen. Op 1 mei 2014 telde de gemeente 40.838 inwoners (*bron: CBS*). Zuidplas beheert circa 20.000 individuele bomen (bosvakken niet meegerekend). Binnen de gemeente is een ontwikkeling gaande om werkwijzen te harmoniseren. De wens is om de diverse beleidsvelden, waaronder ook bomenbeleid, onderling af te stemmen om een uniform gemeentelijk beleid te formuleren.

Binnen de gemeente kent de (publieke) buitenruimte een grote dynamiek, waarbij diverse voorzieningen een claim leggen op de beperkte beschikbare ruimte. Vooral op plaatsen waar de gemeente een hoge bebouwingsdichtheid vertoont, staan bomenbeplantingen onder druk of verdwijnen deze, waardoor een steeds verder versnipperde groenstructuur ontstaat. Verder is in dit veelal (fors) beneden NAP-niveau gelegen gebied de grondwaterstand over het algemeen hoog waardoor niet alle toegepaste boomsoorten goed groeien. Daarnaast ondervinden bomen in de openbare ruimte regelmatig de gevolgen van - noodzakelijke - periodieke grondophogingen. De combinatie van factoren zorgt ervoor dat het behoud van het gemeentelijk bomenkapitaal permanent onder druk staat.

Ten aanzien van de bescherming en het beheer van de gemeentelijke bomen bestaat op dit moment geen eenduidige lijn. Er zijn diverse beleidsdocumenten ten behoeve van de openbare ruimte aanwezig. De gewenste kwaliteit van de bomen en boomstructuren plus het gemeentelijk ambitieniveau zijn hierin echter onvoldoende geborgd. Bij de gemeente Zuidplas is hierdoor de behoefte ontstaan om een duidelijke visie op bomen vast te leggen in bomenbeleid. Het doel is om in alle beleidsvelden een eenduidige richting aan te houden omtrent de positie van gemeentelijke bomen in de openbare ruimte.

1.2 DOELSTELLING

De gemeente Zuidplas streeft naar een uniform bomenbeleid en daaraan gekoppelde werkwijze voor bomen in alle dorpen, met daarbinnen ruimte voor behoud van de eigen dorpse karakteristieken.

Bomen dienen een duidelijk eigenstandige positie met prioriteit te krijgen binnen de diverse (her)inrichtingsprojecten in de gemeente Zuidplas. Het bomenbeheer dient doordacht, duurzaam en efficiënt te zijn, waarbij aandacht en behoud van 'behoudenswaardige bomen' (waardevolle en structuurversterkende bomen) de hoofddoelstelling moet zijn.

Doordat het bomenbestand een goede kwaliteit heeft, wordt tevens voldaan aan de zorgplicht.

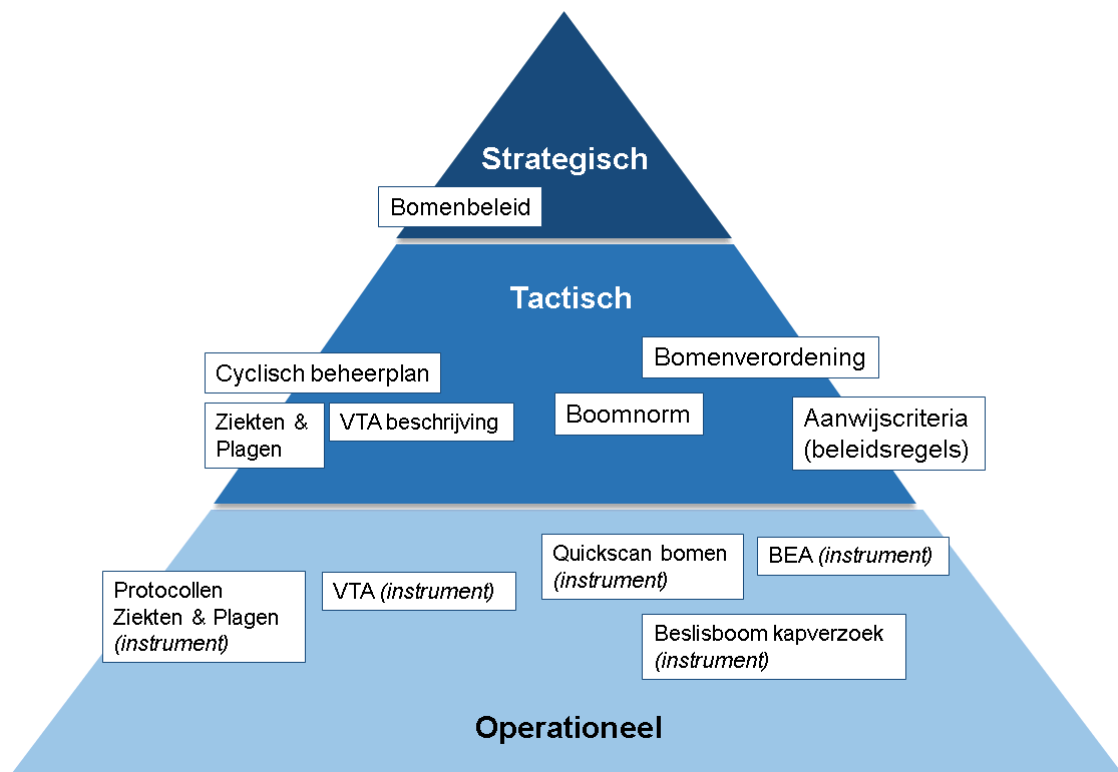
1.3 POSITIE EN REIKWIJDTE

Dit beleidsdocument legt de visie op bomen van de gemeente Zuidplas vast. Het sluit aan op diverse eerder vastgestelde beleidsdocumenten en visies betreffende de openbare ruimte binnen de gemeente (*hoofdstuk 3 van dit document*). De planhorizon van dit beleid is voorzien tot 2030.

De beleidsuitspraken in dit plan zijn kaderstellend. Afhankelijk van het politieke klimaat en de budgettaire ruimte kan de uitwerking van het beleid op tactisch niveau worden bijgesteld. Het bomenbeleidsplan biedt handvatten voor een nadere uitwerking op beheerniveau. Daarnaast biedt het bomenbeleidsplan strategische handvatten ten aanzien van ontwikkeling en beheer van de bomen, die nader worden uitgewerkt tot op beheerniveau.

1.4 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 van dit document wordt de gemeentelijke visie op bomen beschreven. Hoofdstuk 3 formuleert de uitgangspunten voor het gemeentelijk bomenbeleid. In hoofdstuk 4 komt de kwaliteit van de bomen bij (her)inrichting van de openbare ruimte aan bod. Het gewenste duurzaam bomenbeheer wordt in hoofdstuk 5 beschreven. Ten slotte geeft hoofdstuk 6 een overzicht naar de praktische uitvoering van het geformuleerde beleid.

2. VISIE OP BOMEN

Dit hoofdstuk gaat in op de vraag waarom bomen belangrijk zijn en op welke wijze de gemeente Zuidplas hieraan invulling geeft. Door aan te onderscheiden bomenklassen een verschillende status toe te kennen en onderscheid te maken naar locatie, wordt de basis gelegd voor een strategische aanpak voor zowel ontwerp, inrichting als het beheer van het gemeentelijk bomenbestand.

De gemeente Zuidplas hecht grote waarde aan een goed woon- en leefklimaat en wenst de 'groene waarden' te versterken. Hiermee samenhangend is de wens tot het duurzaam versterken van groene (bomen)structuren en het vergroten van de diversiteit (soorten, leeftijdsklassen) binnen het gemeentelijk bomenbestand. Dit wordt tevens besproken in het 'Groenbeheerplan Gemeente Zuidplas 2015-2030'.

2.1 WAAROM ZIJN BOMEN BELANGRIJK?

De gemeente Zuidplas heeft in het Groenbeheerplan zowel een ambitie als een richting aangegeven ten aanzien van de functies die het openbaar groen moet vervullen. Daarbinnen nemen bomen, als 'dragers' van structuren, een zelfstandige en belangrijke plek in door de positieve bijdrage die zij aan de leefomgeving toevoegen. Wel kan de standplaats ervoor zorgen dat de functie van bomen verschilt.

De belangrijkste aspecten van bomen in de openbare ruimte worden *hieronder* benoemd.

Bomen spelen een grote rol binnen de ruimtelijke ordening, met een belangrijke *structuurversterkende* functie. In stedenbouwkundig opzicht kunnen bomen diverse vormen van bebouwing verbinden, zo nodig afschermen of waar gewenst benadrukken. Hetzelfde kunnen ze in het buitengebied (landelijk gebied) door het 'stofferen' van het landschap. Daarnaast hebben bomen een positieve invloed op de verkeersveiligheid door het versterken van (visueel) geleidende structuren langs wegen.

Een bijzonder aspect van bomen betreft het feit dat zij over het algemeen emotie en gevoelens losmaken. Bomen dragen in grote mate bij aan een positieve *beleving* van de omgeving en hebben daarmee een belangrijke waarde voor recreatie, sociale cohesie en het algeheel welbevinden en gezondheid.

De *ecologische* functie van bomen is verder van groot belang. Bomen verbinden natuurgebieden en bieden voedsel-, schuil-, nest- en broedgelegenheid. Ook hebben bomen een positieve invloed op het milieu (water, temperatuur, luchtkwaliteit, geluid).

Het belang van bomen vindt zijn weerslag op het *economisch* vlak. Een groene woon- en werkomgeving wordt over het algemeen financieel hoger gewaardeerd. Dit werkt door in een positief ondernemersklimaat en het welslagen van uiteenlopende projecten.

Samengevat is het belang van de aanwezigheid van bomen in de openbare ruimte van de gemeente Zuidplas zeer aanzienlijk. De deelbelangen voor verschillende stakeholders zijn groot: naast de gemeente zijn inwoners, recreanten, woningcorporaties, zorgverzekeraars, waterschappen en bedrijven gebaat bij een duurzaam gemeentelijk bomenbeleid.

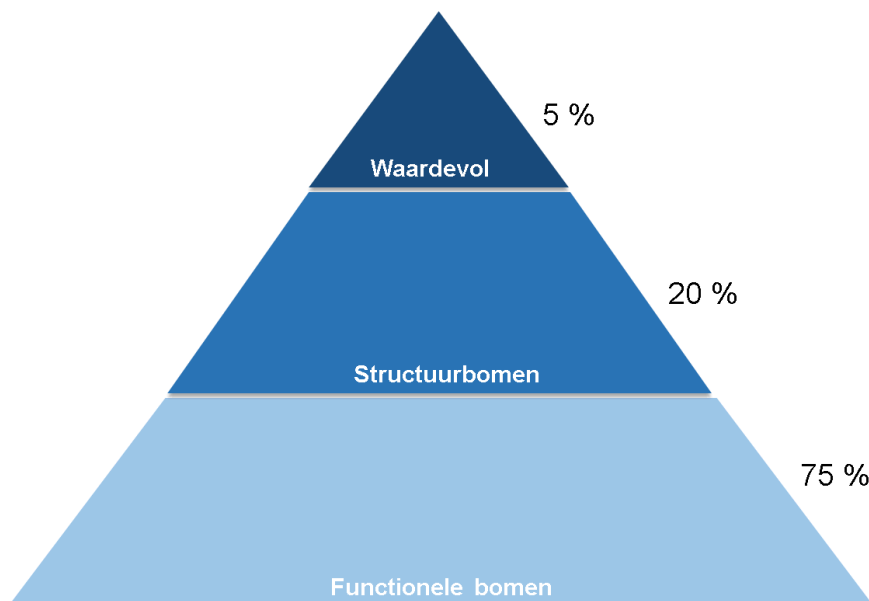
2.2 STATUS VAN BOMEN: INDELING IN CATEGORIEËN

Bomen vervullen vele belangrijke en uiteenlopende functies in de openbare ruimte. Op basis van de te onderscheiden functies kan aan de gemeentelijke bomen een status worden toegekend. Daarmee kan een prioritering op het gebied van de gewenste bescherming en het uit te voeren beheer worden aangebracht.

Bomen worden naar status ingedeeld in de *volgende* 3 categorieën:

- Waardevolle bomen
- Structuurbomen
- Functionele bomen

Aan iedere statuscategorie kan een ambitie, een mate van bescherming en een functie worden toegekend. De waardevolle bomen kunnen eigendom zijn van de gemeente of van derden. In de categorie functionele- en structuurbomen vallen uitsluitend bomen in gemeentelijk eigendom. Deze worden in de schematische weergave *hieronder* uitgewerkt.

Figuur 1: Indeling van bomen in 3 statuscategorieën.

Gemeente Zuidplas heeft de ambitie om waardevolle en structuurbomen tezamen 25 procent van haar bomenbestand te laten uitmaken.

Waardevolle bomen

Deze bomen vormen de 'top' van het bomenbestand. Ze zijn waardevol voor de beleving van mensen, omdat ze een belangrijke cultuurhistorische of esthetische waarde vertegenwoordigen. Het zijn de monumenten binnen het bomenbestand.

Structuurbomen

Structuurbomen vertegenwoordigen vooral een (esthetische) waarde met elkaar ('ensemble'), als lijn of vlak. Ze hebben een functie binnen verkeersgeleiding, accentuering van bepaalde bebouwing of landschapselementen en/of vormen een verbindingszone voor natuurwaarden (fauna).

Functionele bomen

Deze bomen kunnen worden beschouwd als de aankleding van een wijk of gebied. Ze zijn van belang voor het welbevinden van mensen die er wonen of verblijven. Ze hebben een positieve invloed op de gezondheid en sociale veiligheid, op het plaatselijke klimaat en op de luchtkwaliteit.

De onderscheidende criteria zijn nader uitgewerkt in de 'Criteria voor aanwijzing van bomen per statuscategorie' (zie bijlagen).

2.3 ONDERSCHIED IN LOCATIES

Binnen de gemeente Zuidplas verschillen diverse locaties waarop bomen aanwezig zijn voor wat betreft functie, inrichting en gebruik. Dit beïnvloedt de investeringsbereidheid ten aanzien van inrichting en beheer van te onderscheiden locaties.

Wanneer eenmaal het onderscheid tussen de diverse boomcategorieën is vastgesteld, kan het voorkomen dat er voor beheer en/of behoud een keuze moet worden gemaakt tussen bomen binnen eenzelfde statuscategorie. In deze gevallen zal het functiegebied worden gebruikt als instrument om de prioriteit te bepalen. Zo kan bijvoorbeeld worden bepaald dat aan bomen in een centrumgebied (bijvoorbeeld een dorpskern) qua benodigde investeringen een hogere prioriteit wordt toegekend dan aan dezelfde categorie bomen in het buitengebied.

De gemeente Zuidplas hanteert per dorp de volgende 5 functiegebieden, zoals vastgesteld in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte:

- Centrum
- Woonwijken
- Industrie
- Begraafplaatsen
- Buitengebied

3. UITGANGSPUNTEN VOOR BOMENBELEID

Het bomenbeleid van Zuidplas moet worden ingepast binnen en aansluiten bij bestaande wet- en regelgeving en reeds vastgestelde beleidsdocumenten. Deze worden besproken in de paragrafen 3.1 en 3.2. Daarnaast vormt het huidige bomenbestand van de gemeente Zuidplas, zoals wordt besproken in paragraaf 3.3, het vertrekpunt (nulsituatie) van het in te zetten beleid. De gemeente Zuidplas zoekt met haar beleid aansluiting bij eventuele medebestuurders.

3.1 RELEVANTE NATIONALE WET- EN REGELGEVING

Op nationaal niveau zijn het Burgerlijk Wetboek, de Flora- en faunawet en de Boswet van belang. Hieronder wordt per wet c.q. regelgeving een samenvatting gegeven van de relevantie en wordt aangegeven wat de relatie is met het bomenbeleidsplan.

Burgerlijk Wetboek

In het Burgerlijk Wetboek (BW) worden, onder andere, rechten en plichten omschreven van (grond)eigenaren en beheerders en van partijen die een overeenkomst of contract zijn aangegaan. Het BW heeft door het benoemen van de 'Zorgplicht' directe invloed op de omgang met veiligheidsrisico's bij bomen en op de uitvoering van uitbestede werkzaamheden aan bomen door aannemers. De zorgplicht leidt tot de verplichting bij een bomeneigenaar een beheer te voeren dat de veiligheid van de (openbare) ruimte rondom de bomen garandeert.

Wet natuurbescherming 2017

Per 1 januari 2017 zal de Nieuwe Wet Natuurbescherming 3 bestaande wetten samenvoegen: de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet. Ook het Besluit uitvoering Europese Houtverordening wordt hierin opgenomen. Delen van de wetgeving worden integraal in de nieuwe Wet geschoven, andere delen veranderen inhoudelijk of worden samengevoegd.

Natuurvisie

Het Rijk en de provincies stellen een Natuurvisie op, ten behoeve van behoud en versterking van biologische diversiteit en de bescherming van waardevolle landschappen (cultuurhistorisch) en duurzaam beheer van houtopstanden. Deze natuurvisies zijn richtinggevend voor structuurplannen, beheerplannen en straks onder de nieuwe Omgevingswet (2019) de Omgevingsplannen van provincies, waterschappen en gemeenten.

Bescherming van soorten en gebieden

De aanwijzing, instandhouding en bevoegdheden betreffende Natura 2000 gebieden, andere nationale natuurgebieden en planten- en diersoorten zijn hierin geregeld. De Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn (hogere Europese regelgeving) vormen hiervoor de basis, aangevuld met specifieke Nederlandse soorten. Een groot deel van de oude Flora- en faunawet is opgenomen. Wel zijn de lijsten van beschermde soorten aangepast.

Voor de beschermde soorten en gebieden geldt een verbod op verstoring, vernieling, doding en verhandeling, met een aantal uitzonderingen en mogelijkheden voor ontheffing. Dit is van belang bij praktisch alle werkzaamheden aan en rond bomen.

Bescherming van houtopstanden

Een groot deel van de oude Boswet blijft overeind in hoofdstuk 4 van de Wet Natuurbescherming. Hierin is de instandhouding van het bosareaal in Nederland geregeld, door bescherming van de houtopstanden buiten de bebouwde kom.

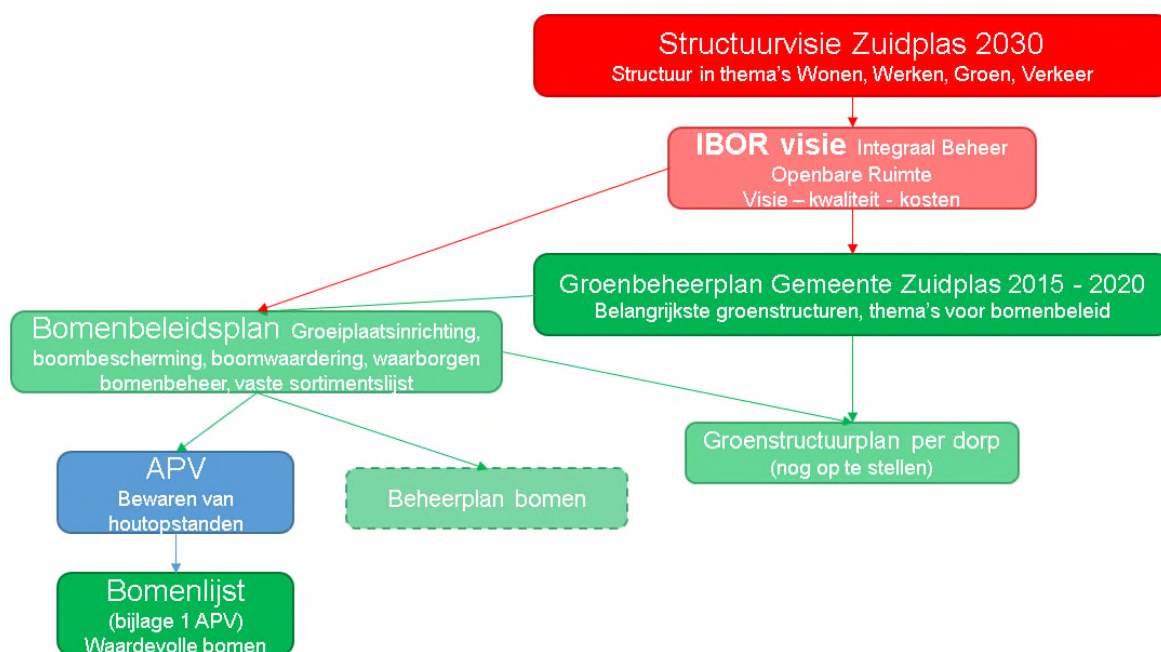
Houtopstanden die onder de Wet Natuurbescherming vallen bestaan uit een met bomen beplant oppervlak van 10 are of meer, of een rijbeplanting van meer dan 20 bomen. In de praktijk dient er een melding te worden verricht van de kap (meldingsplicht of kapmelding). Daarnaast moet een perceel binnen 3 jaar opnieuw zijn ingeplant.

Uitzonderingen op de Wet Natuurbescherming, hoofdstuk 4

- Houtopstanden op erven en in tuinen, hier geldt de plaatselijke APV (zie hierna).
- Wegbeplantingen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden die bestaan uit niet-geknotte wilgen en populieren.
- Grienden en hakhout dat periodiek wordt gekapt.
- Italiaanse populieren, linden, paardenkastanjes en treurwilgen.
- Vruchtbomen en windschermen rond boomgaarden.
- Fijnsparren, geteeld als kerstbomen.
- Dunning als verzorgingsmaatregel van de overblijvende houtopstand.
- Vellingswerkzaamheden in het kader van de uitvoering van een bestemmingsplan.

3.3 RELEVANTE BELEIDS- EN BEHEERVISIES EN -PLANNEN

Onderstaand schema brengt de samenhang tussen de aanwezige gemeentelijke documenten in beeld.

Figuur 2: Samenhang gemeentelijk beleid en aanwezige documentatie.

Groenbeheerplan Gemeente Zuidplas 2015-2030

Het Groenbeheerplan bespreekt per dorp de belangrijkste groenstructuren. Bomen worden hierbij als specifieke groep onderscheiden. Vastgesteld wordt dat bomen en boomlanen een versnipperd beeld geven. Her en der zijn 'groene linten' of parkjes, op vele plekken ontbreekt groen geheel. Ingezet wordt op het versterken en verbinden van de huidige kwaliteit.

Voor het op te stellen gemeentelijk bomenbeleid en -beheer zijn in het Groenbeheerplan (*paragraaf 4.1*) de *hieronder* puntsgewijs weergegeven thema's benoemd.

- Financieel kader (IBOR).
- Waarborgen cyclisch en planmatig bomenbeheer en veiligheid (hoofdstuk 5).
- Methodiek voor boomwaardering en kapcompensatie (hoofdstuk 2, bijlage A).
- Vastleggen boombescherming bij werken in de openbare ruimte (hoofdstuk 6).
- Vastleggen wat duurzame groeiplaatsinrichting is (LIOR, hoofdstuk 4).
- Relatie tussen wegprofiel en uiteindelijke boomgrootte (LIOR).
- Opstellen van een vaste sortimentslijst en de eisen daaraan (Beheerplan dorpsgroen).

Per dorp zal op termijn een groenstructuurplan worden opgesteld waarin een aantal thema's verder zal worden uitgewerkt.

Structuurvisie Zuidplas 2013

De structuurvisie (vastgesteld op 27 november 2012) onderscheidt binnen de gemeente Zuidplas 4 thema's: wonen, werken, groen en verkeer.

De gemeente Zuidplas vormt de overgang tussen het Groene Hart en de verstedelijkte Stadsregio Rotterdam. De structuurvisie legt de nadruk op recreatie en verbindingzones. Onder andere wordt de 'Groene Zoom' tussen Nieuwerkerk aan den IJssel en Capelle aan den IJssel genoemd. Voor dit gebied is een afzonderlijke structuurvisie opgesteld door de gemeente Zuidplas.

Algemene Plaatselijke Verordening

De APV bevat een standaardtekst over het bewaren van houtopstanden. Daarbij wordt verwezen naar de lijst van waardevolle bomen (bijlage 1 van de APV). Deze lijst zal opnieuw vastgesteld worden na implementatie van de aanwijscriteria naar aanleiding van het nieuwe beleid.

Bomenlijst van monumentale en waardevolle bomen in de gemeente Zuidplas

De Bomenlijst (laatste versie van 31 juli 2013) bevat 932 vermeldingen van monumentale en waardevolle bomen van zowel gemeente als particulieren. De bomen die niet op deze lijst zijn opgenomen, kunnen zonder omgevingsvergunning (activiteit kappen) worden geveld.

Particuliere eigenaren van één of meerdere bomen op de lijst zijn hierover in het verleden geïnformeerd. Voor deze bomen bestaat geen onderhoudsverplichting en derhalve ook geen vergoeding voor beheer of onderhoud. Wel geldt de algemene zorgplicht. Hiervoor biedt de gemeente particuliere eigenaren de mogelijkheid om hun waardevolle bomen periodiek te laten controleren middels de reguliere boomveiligheidsinspectie. Voor waardevolle bomen is de ambitie om de huidige 5 procent van het bomenareaal als zodanig te behouden.

3.3 ACTUEEL BOMENBESTAND ZUIDPLAS

Het bomenbestand bij de gemeente Zuidplas bestaat begin 2015 uit circa 20.000 geregistreerde individuele bomen. De gemeente beheert op dit moment ruim 0,5 boom per inwoner, dit is inclusief monumentale bomen die eigendom zijn van particulieren en van het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard. Dit komt overeen met het gemiddelde aantal bomen per inwoner in Nederland, volgens de Antea Benchmark 2015. Het aantal inwoners en het aantal bomen per inwoner is in *onderstaande* tabel weergegeven.

Kern	Aantal inwoners	Aantal bomen	Aantal bomen per inwoner
Moerkapelle	3.920	1.194	0,30
Moordrecht	8.165	5.407	0,66
Nieuwerkerk aan den IJssel	21.805	10.576	0,49
Zevenhuizen	6.635	3.056	0,46
Totaal	40.525	20.233	

Tabel 1: Overzicht gemeentelijke bomen per dorp.

Het aantal bomen per dorp verschilt aanzienlijk. Zo zijn in Moerkapelle 1.194 bomen aanwezig, in Moordrecht 5.407 en in Zevenhuizen 3.056 stuks. Nieuwerkerk aan den IJssel telt het grootste aantal bomen: 10.576 stuks. Ambitie is om in de groenstructuurplannen van elk dorp uit te gaan van minimaal 0,5 boom per inwoner.

Statusindeling

De bomen in Zuidplas kunnen worden ingedeeld in de eerder beschreven status-categorieën. Binnen het gemeentelijke beheersysteem zijn 690 bomen als waardevol of monumentaal aangemerkt. Van deze bomen zijn er 363 in eigendom van de gemeente. Dit aantal kan nog groeien tot circa 500 gemeentelijke waardevolle bomen. De overige 327 bomen zijn in particulier bezit.

De meeste bomen met een bijzondere status zijn te vinden in Moordrecht (404 stuks). De *onderstaande* tabel geeft een overzicht van alle gemeentelijke bomen met een bijzondere status.

Dorp	Waardevolle bomen	Monumentale bomen	Totaal
Moerkapelle	2	30	32
Moordrecht	314	90	404
Nieuwerkerk aan den IJssel	126	117	243
Zevenhuizen	3	8	11
Totaal	445	245	690

Tabel 2: Overzicht waardevolle en monumentale bomen per dorp.

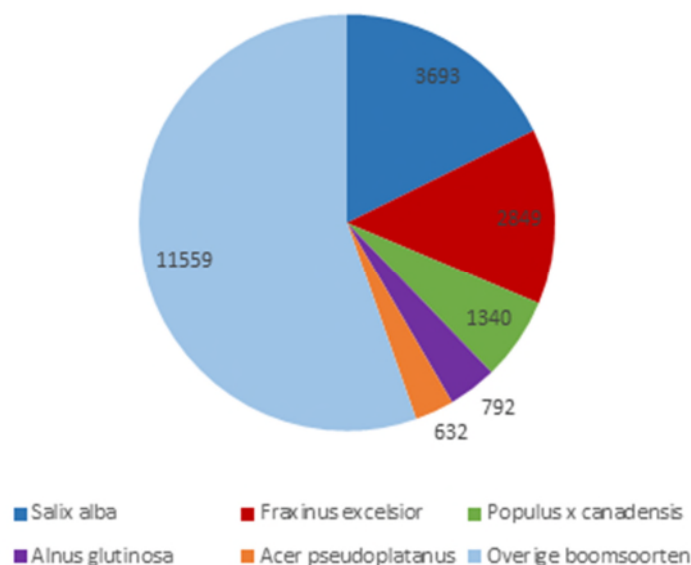
Samenstelling van het bomenbestand

De huidige situatie van het bomenbestand wordt *hierna* verder uitgewerkt. In de *bijlagen* is een aantal tabellen en grafieken opgenomen met meer gedetailleerde informatie over het bomenbestand van Zuidplas.

Boomsoorten

De soortensamenstelling van het huidige bomenbestand kan relatief monotoon worden genoemd. 5 boomsoorten vormen samen bijna de helft van het gemeentelijke bomenbestand. Doordat een klein aantal soorten in grote hoeveelheid voorkomt, zijn deze soorten extra vatbaar voor ziekten en plagen (grote besmettingskans).

In de grafiek *hieronder* is de soortensamenstelling weergegeven.

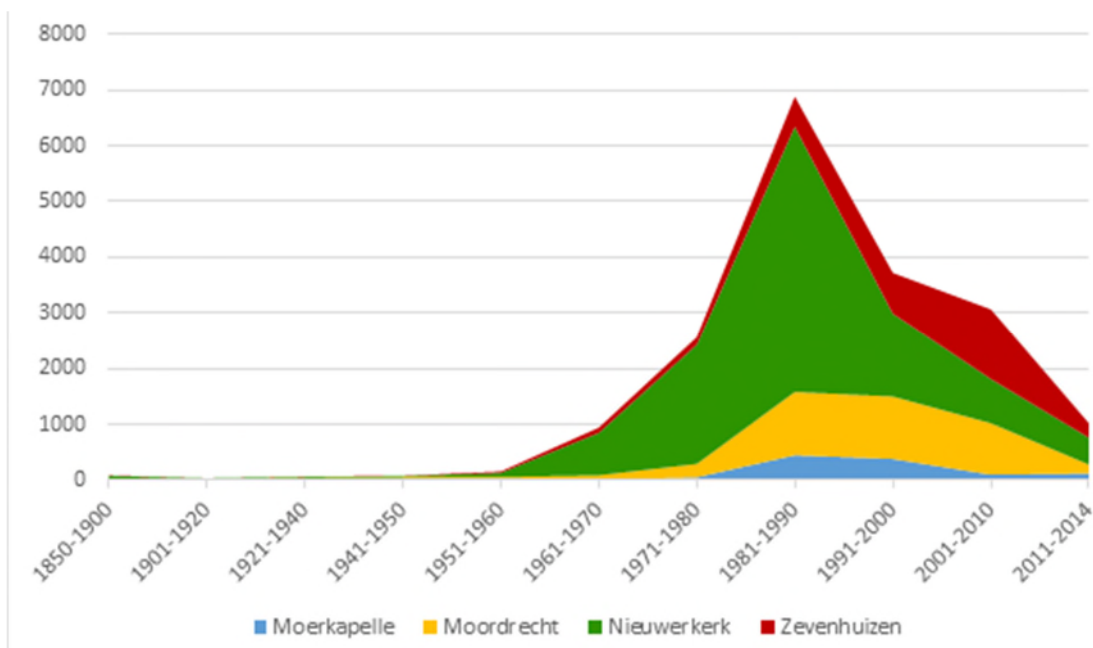
Grafiek 1: Overzicht meest voorkomende boomsoorten gemeente Zuidplas.

Zoals uit *bovenstaande* grafiek valt op te maken, komen achtereenvolgens de knotwilg en schietwilg (*Salix alba*), de gewone es (*Fraxinus excelsior*), de Canadese populier (*Populus x canadensis*), de zwarte els (*Alnus glutinosa*) en de gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*) binnen de gemeente Zuidplas het meeste voor. Dit zijn boomsoorten die karakteristiek zijn voor het veenweidelandschap en hier ook het beste passen.

Leeftijd

Binnen het gemeentelijk bomenbestand bestaat geen evenwichtige leeftijdsopbouw, de verdeling over diverse leeftijdsklassen is relatief beperkt. Het merendeel van de bomen blijkt in dezelfde periode te zijn aangeplant (1981-1990), waardoor ze in dezelfde levensfase verkeren. Dit valt in de *hierna* volgende grafiek goed te zien. Het gevolg van deze leeftijdsverdeling is dat deze bomen op langere termijn ook in een kort tijdsbestek aan vervanging toe zullen zijn.

De gemiddelde leeftijd van de bomen in de gemeente Zuidplas bedraagt 27 jaar. Bomen ouder dan 50 jaar vormen ruim 2,1 procent van het totale bomenbestand. Deze bomen hebben een monumentale status binnen de gemeente. Bomen ouder dan 50 jaar zijn binnen de gemeentegrenzen in zeer geringe mate aanwezig. Het percentage bomen dat is aangeplant vóór 1940 bedraagt 0,97 procent.

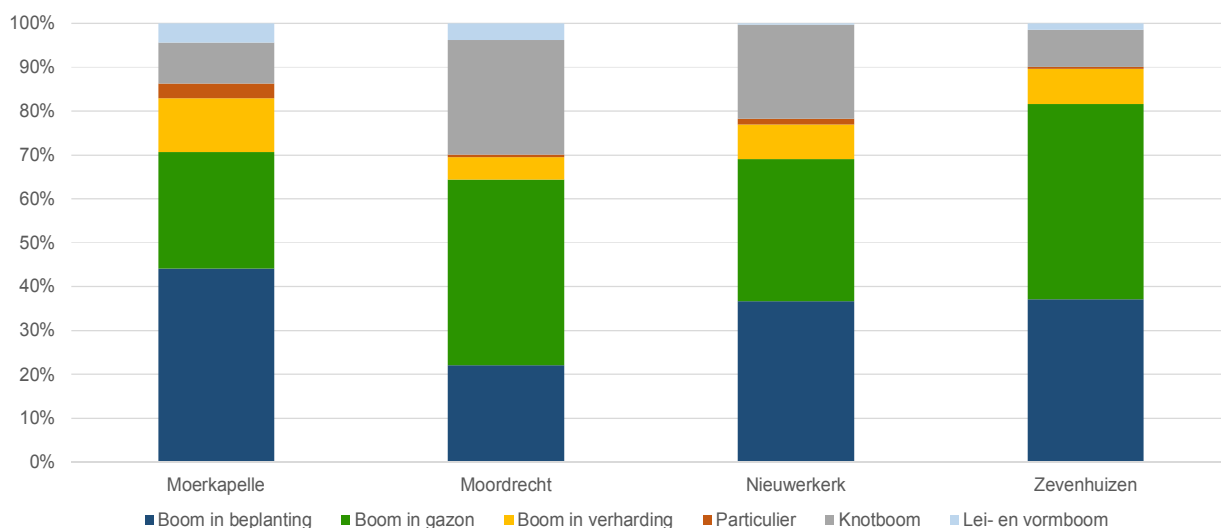

Grafiek 2: Leeftijdsopbouw bomenbestand gemeente Zuidplas.

Standplaats

Een groot gedeelte van de bomen in de gemeente Zuidplas heeft een standplaats in (ruw) gras of is opgenomen in een beplanting. Ruim 7 procent van de bomen is opgenomen in een verharding. Na het jaar 2000 is er een toename van het aantal bomen dat is aangeplant in een beplanting of in (ruw)gras.

De volgende grafiek brengt dit nader in beeld.

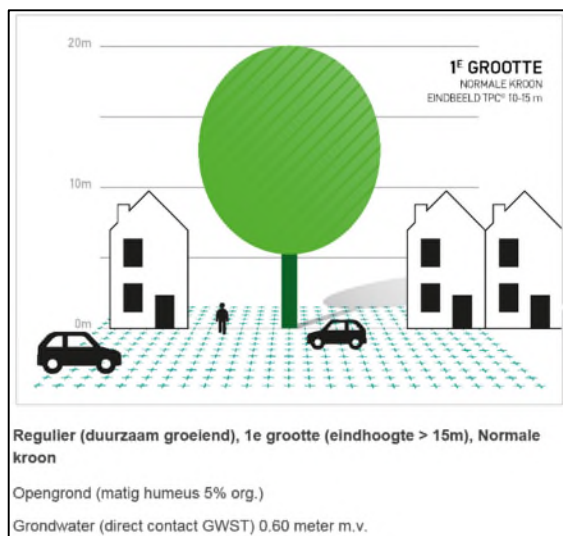
Grafiek 3: Standplaatsen bomenbestand gemeente Zuidplas.

Ziekten

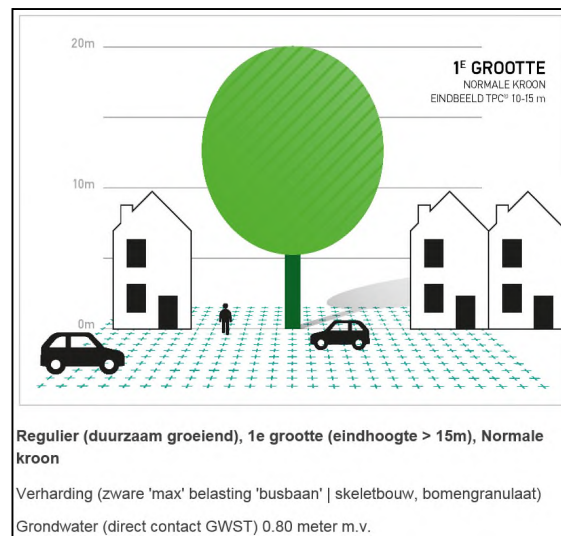
Aangenomen mag worden dat op dit moment in Nederland veel voorkomende boomziekten zoals essentaksterfte, iepziekte en de kastanjabloedingsziekte plus 'reguliere' aantastingen door diverse algemeen voorkomende boomschimmels ook binnen het gemeentelijk bomenbestand van Zuidplas voorkomen. Vanwege het grote aantal wilgen in gemeente Zuidplas is de aanwezigheid van watermerkziekte ook te verwachten.

Een nadere inventarisatie van het vóórkomen van boomziekten en -aantastingen binnen het bomenbestand van de gemeente Zuidplas wordt uitgewerkt op tactisch niveau.

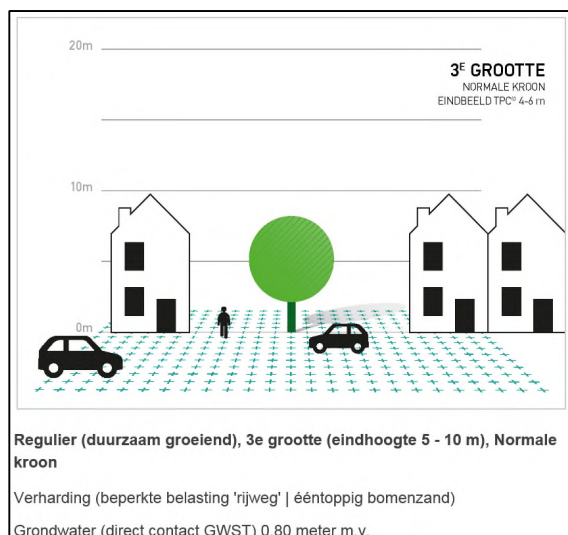
Monumentale boom

Structuurboom

Functionele boom

Omlooptijd en eigenschappen per statuscategorie (Boommonitor Online, 2015).

Status	Waardevolle boom	Structuurboom		Functionele boom	
Omloop regulier (duurzaam groeiend)					
	> 80 jaar	40 jaar	60 jaar	20 jaar	40 jaar
Benodigde doorwortelbare ruimte (m3)					
(ambitieniveau) Redelijk	22,6 m³	26,4m³	33 m³	5,9 m³	8,8 m³
Doorwortelbare diepte	0,6 m*	0,8 m	0,8 m	0,8 m	0,8 m
Bovengronds obstakelvrij	10,8 m	7,2 m	9 m	2,4 m	4,2 m
Ondergronds obstakelvrij	2,3 m	1,5 m	1,8 m	1 m	1,4 m
Kroonbreedte (verloop) = plantafstand	18 m	12 m	15 m	4 m	7 m
Plantspiegel	2,3 x 2,3 m	1,5 x 1,5 m	1,8 x 1,8 m	1 x 1 m	1,4 x 1,4 m

* Vanwege te verwachten bodemdaling is voor de doorwortelbare diepte bij waardevolle bomen minder ruimte berekend.

De ambitie zal verder worden uitgewerkt in de Boomnorm.

4. KWALITEIT BIJ INRICHTING

Bij de inrichting van de Openbare Ruimte is de uiteindelijke beleving van gebruikers het belangrijkste aanknopingspunt. Denk bijvoorbeeld aan een robuuste laanstructuur die werken en wonen verbindt; passende boombeplantingen in de woonwijken en 'blikvangers' op aantrekkelijke en belangrijke locaties.

Het is van belang om te allen tijde bomen integraal als inrichtingselement op te nemen in de planvorming van ontwerp en inrichting. Zo kan het gewenste beplantingsbeeld van bomen worden gerealiseerd en vervolgens ook beheerbaar blijven. Met een duurzame opzet van de groene inrichting kan de gewenste opbouw van het bomenbestand gecreëerd, behouden en uiteindelijk ook versterkt worden.

4.1 UITGANGSPUNTEN VOOR ONTWERP (PLANVORMING)

Het bomenbestand van de gemeente Zuidplas en haar dorpen is onder te verdelen naar statuscategorie. Uitgangspunt is het aantal bomen per inwoner en de verhouding van deze bomen binnen de statuscategorieën, zoals deze zijn beschreven in *hoofdstuk 3, paragraaf 3.3*.

Bij aanvang van een project dienen bomen reeds als inrichtingselement in het ontwerp te worden meegenomen. Daarbij moeten de geambieerde status, het gewenste eindbeeld en de omlooptijd van de aan te planten bomen al duidelijk zijn, zodat de groeiplaats met het oog hierop kan worden ingericht. Bij het ontwerpen van deze groeiplaats dient altijd te worden gewerkt conform de normen zoals beschreven in de LIOR en het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen. De keuze van boomsoorten dient duurzaam te zijn en dient te zijn afgestemd op de beoogde groeiplaats.

Binnen de statuscategorieën is geen ruimte voor een compromis. Als op een standplaats een boom van een vooraf bepaalde categorie moet komen, dienen deze boom en groeiplaats ook te voldoen aan de, aan die status gerelateerde, criteria van omlooptijd, beeldkwaliteit en te bereiken gewenst eindbeeld.

Bij het ontwerp dient rekening te worden gehouden met de wensbeelden van de groenstructuren zoals deze in de groenstructuurplannen per dorp worden vastgelegd. Hoewel de opbouw naar statuscategorieën in de gehele gemeente Zuidplas dient te worden gevolgd, zijn lokale verschillen en variaties mogelijk. Op deze wijze behoudt elk dorp haar eigen groene identiteit. Door binnen een statuscategorie te variëren in boomsoorten, te bereiken grootte en omlooptijd is er ruimte om te differentiëren naar gewenste sfeerbeelden binnen functiegebieden.

Binnen de gemeente Zuidplas worden bomen waar mogelijk in gazon of beplanting aangeplant. Indien de plantplaats alleen in de verharding mogelijk is, dient de groeiplaatsinrichting passend te zijn, conform de normen van het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen.

4.2 INTEGRALE AANPAK BIJ (HER)INRICHTINGSPROJECTEN

Bij alle ontwikkelingen in de openbare ruimte zoals nieuwbouw, rioolvervanging of andere herinrichting, dienen bomen als vanzelfsprekend vormend element te worden meegenomen in het ontwerp, de planning en in de financiering. Dit geldt zowel voor bestaande structuren als bij nieuwe projecten. Omdat iedere situatie verschillend is zal er *altijd* sprake zijn van maatwerk, vaste standaardafspraken zijn niet mogelijk.

Voorstellen voor projectplannen ter beoordeling van gemeenteraad en/of het College van Burgemeester en Wethouders dienen een speciale groen- of bomenparagraaf te bevatten waarin de effecten van het plan op het bomenbestand worden beschreven en verantwoord. Het behoud van een uitgebalanceerd bomenbestand op basis van de norm van 0,5 boom per inwoner en de verdeling over de statuscategorieën dient te allen tijde gewaarborgd te zijn.

Bij aanvang van projectontwikkeling wordt een 'Quickscan bomen' uitgevoerd om mogelijk aanwezige knelpunten maar ook kansen voor bestaande en nieuw aan te planten bomen inzichtelijk te krijgen. Als uit de quickscan volgt dat er mogelijk knelpunten te verwachten zijn, zullen de precieze gevolgen en mogelijkheden voor bomen via een Bomen Effect Analyse (BEA) nader moeten worden bepaald, zodat afgewogen beslissingen ten aanzien van de toekomst van de boom of bomen mogelijk zijn.

Bij (her)inrichting wordt rekening gehouden met de status van de aanwezige en nieuw aan te planten bomen, zodat groeiplaatsen aansluiten bij de gewenste omlooptijd en het gewenste eindbeeld haalbaar is. Ook hierbij dient altijd te worden gewerkt met de normen zoals beschreven in het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen.

Bij vervanging van bestaande bomen van de gemeente Zuidplas vindt herplant één-op-één plaats op basis van de statuscategorieën. Herplant vindt bij voorkeur op dezelfde plek plaats. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt een passende groeiplaats aangewezen volgens *onderstaande* vervangingsladder.

Vervangingsladder bomen gemeente Zuidplas				
<i>Bij het vervangen van een boom dient herplant plaats te vinden:</i>				
1. Op dezelfde plek (1:1). <i>Is dit niet mogelijk, dan volgt:</i>				
2. Binnen dezelfde locatie. <i>Is dit niet mogelijk, dan volgt:</i>				
3. Grenzend aan de locatie. <i>Is dit niet mogelijk, dan volgt:</i>				
4. Elders in het dorp of gemeente. <i>Is dit niet mogelijk, dan volgt:</i>				
5. Financiële compensatie ten gunste van het gemeentelijk bomenbestand.				

Figuur 3: Vervangingsladder bomen gemeente Zuidplas.

Door bomen als integraal onderdeel van ontwikkelingsstrategie op te vatten, blijft het evenwicht tussen het behoud van een groene uitstraling van de openbare ruimte met bomen enerzijds en ruimte voor noodzakelijke nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen anderzijds gewaarborgd.

4.3 AFSTEMMING OP GEBIED

De beleving van gebruikers van de buitenruimte wordt voor een deel bepaald door de aanwezige bomen. Elke locatie vraagt om haar eigen beleving. Bij de boomsoortkeuze wordt rekening gehouden met de locatie van de te planten bomen. Op deze wijze blijft er variatie tussen de diverse gebieden die Zuidplas rijk is.

Buiten de bebouwde kom wordt gekozen voor gebiedseigen soorten, die aansluiten bij het landschapsbeeld. Dit zullen voornamelijk essen, wilgen en iepen zijn. Binnen de soorten is wel variatie met diverse cultivars mogelijk.

Binnen de bebouwde kom van elk dorp bepalen de in het Groenbeheerplan beschreven sfeerbeelden en de groenstructuurplannen de mogelijke boomsoortkeuzes. Elk dorp heeft haar eigen sfeer, welke met de juiste boomsoortkeuze wordt benadrukt. Daarbij is ruimte voor uitheemse boomsoorten. Differentiatie tussen de dorpen maar ook binnen de dorpen draagt bij aan een gevarieerd beeld. Deze differentiatie komt tot uiting in verschillen in bloei, seizoensbeleving en ecologische waarden.

4.3 VOORSORTEREN OP EFFICIËNT BEHEER

Kwaliteit en kwantiteit van het bomenbestand gaan gelijk op. Als een specifieke situatie toch concessies vraagt, zal allereerst de kwaliteit worden gewaarborgd en kan eventueel wat worden toegegeven op het gebied van kwantiteit.

Om in de toekomst de noodzaak tot klachten en meldingen te verminderen, dienen in de planontwikkelingsfase de juiste keuzes te worden gemaakt over boomsoort, locatie en inrichting. Daarnaast dient voldoende rekening te worden gehouden met de te verwachten ruimteclaim. Dit is de ruimte die de boomsoort en/of -cultivar ondergronds en bovengronds nodig heeft om tot het gewenste streefbeeld (habitus) te kunnen uitgroeien, rekening houdend met andere zaken die beslag leggen op de ruimte zoals bebouwing, kabels en leidingen. Hiervoor worden de normen uit het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen gehanteerd.

Kort gezegd, de juiste boom moet, voor een gezonde en duurzame ontwikkeling, op de juiste plek staan. De foto's in *figuur 4* geven een impressie van enkele locaties binnen de gemeente Zuidplas waarvan is gebleken dat de aanwezige bomen hier binnen de openbare ruimte 'goed' of 'fout' functioneren.

Door bij inrichting van de openbare ruimte voldoende variatie in boomsoorten aan te brengen, wordt niet alleen een gevarieerd beeld verkregen, maar is de kans op mogelijke verspreiding van boomziekten en -plagen ook lager, doordat deze vaak soortspecifiek zijn. Bij waardevolle bomen kan worden gekozen voor meer ziekteresistente boomsoorten en cultivars, terwijl bij doorgaande boomstructuren juist afwisseling tussen verschillende cultivars gewenst is om lineaire verspreiding te verminderen.

Ook de mogelijke overlast die inwoners van bomen kunnen ondervinden, dient te worden meegenomen tijdens de overweging voor een soortkeuze. Men kan bijvoorbeeld overlast ondervinden in de vorm van vallende vruchten en/of bladeren, plakkerige honingdauw van bladluizen op geparkeerde voertuigen of schaduwvorming. Juist ook bij de categorie functionele bomen dient de afweging van soortkeuze zorgvuldig te worden gemaakt. De diverse boomziekten, plagen en overlast (zoals dit door inwoners wordt ervaren) dragen tenslotte niet bij aan het functioneren van bomen en kunnen de beheerbaarheid ervan juist negatief beïnvloeden.

Gemeente Zuidplas, goed geplaatste boom

Bomen kunnen vrijuit groeien en zorgen voor parksfeer.

Straatboom in verhouding tot het plantvak en het profiel van het voetpad.

Smalle straat met smalle bomen (leilinden).

Verkeerd geplaatste boom

Boom hindert in de functie van het voetpad.

Bomen drukken de verharding op en kunnen niet vrijuit groeien.

Te kleine bomen voor een brede straat.

5. DUURZAAM BOMENBEHEER

De gemeente Zuidplas wil een aantrekkelijk en duurzaam bomenbestand ontwikkelen. Hiervoor is effectief en efficiënt beheer noodzakelijk, waarbij de investeringsbereidheid wordt bepaald door de status van de bomen. Hiervoor geldt:

- Optimale bescherming van waardevolle bomen en structuurbomen, en:
- vervangen en verbeteren van dat wat niet (meer) functioneert.

5.1 ONTWIKKELING VAN HET BOMENBESTAND

Het huidige bomenbestand vindt zijn oorsprong in eerder gemaakte keuzes waarbij andere, niet-beheertechnische overwegingen vaak een rol speelden. Hierdoor laat de beheerbaarheid van een aantal bomen op diverse locaties te wensen over. Dit betekent dat deze bomen op termijn zullen wijken voor beter passende exemplaren. Dit kan door bij herinrichting van de betreffende locaties een meer duurzame keuze te maken ten aanzien van toe te passen bomen. Totdat herinrichting aan de orde is zal bij bomen op diverse locaties enig maatwerk op beheergebied noodzakelijk blijven. Hierdoor is het mogelijk zo lang mogelijk op goede wijze een groene meerwaarde te geven aan de buitenruimte.

Instandhouding van het bomenbestand staat voorop. Mooie, gezonde bomen dienen behouden te blijven. Bomen die niet veilig zijn en/of een te korte resterende levensverwachting hebben, worden vervangen door duurzamere exemplaren. Daarmee wordt een balans gezocht tussen instandhouding en vervanging.

Uiteindelijk is niet de hoeveelheid bomen, maar het goed functioneren van het totale bomenbestand van belang. Goed functionerende bomen zorgen voor een vitaal en duurzaam bomenbestand.

5.2 VORMEN VAN BESCHERMING

Bomen in stedelijk gebied genieten geen landelijke bescherming. Dit is primair een taak van de afzonderlijke gemeenten, die dit regelen in een plaatselijke verordening.

Veel bomenbeplantingen staan door diverse oorzaken onder druk. De gemeente Zuidplas zet in op behoud en bescherming van haar bomen. Daarbij spelen diverse interne afwegingen en processen een rol, die uiteindelijk worden vertaald naar een passend vergunningenbeleid voor alle geregistreerde bomen binnen de gemeente Zuidplas. De afweging op basis waarvan de keuze voor behoud of vervanging van bomen wordt gemaakt, is afhankelijk van de status van de betreffende boom of bomen, dit bepaalt de mate van inspanning voor bescherming.

Bij de lijst van waardevolle bomen is sprake van een hoge investeringsbereidheid voor het behoud. Dit uit zich in onderzoek en monitoring, inzet op positieverbetering bij renovatie en het accepteren van een bepaalde mate van (ervaren) overlast, waarbij wordt gezocht naar passende maatregelen gericht op instandhouding. Bij herinrichting krijgen deze bomen een optimale bescherming. Er mag alleen met een omgevingsvergunning worden gekapt. Dit geldt ook voor waardevolle bomen van derden.

Bij bomenstructuren draait het om het behoud van een goede structuur, waarbij kan worden bepaald dat minder vitale bomen moeten wijken wanneer dit de structuur ten goede komt. Ook bij deze categorie wordt een extra inspanning gepleegd op het gebied van onderzoek en monitoring en het verbeteren van de positie bij renovatie. Vormen van overlast worden in enige mate geaccepteerd. Instandhouding van de structuur staat voorop.

Functionele bomen dienen niet per definitie behouden te blijven. Wanneer hiervoor de noodzaak voldoende wordt aangetoond, kan een boom (of kunnen meerdere bomen) beter worden vervangen door aanplant van meer duurzame exempla(r)en. De wens van de burgers staat centraal. Bij renovaties is vervanging meestal de beste optie, tenzij voor de aanwezige boom of bomen zulke goede vooruitzichten gelden dat ze naar verwachting nog een omlooptermijn mee gaan. Maatregelen tot behoud zijn dan een realistische optie.

De *onderstaande* tabel brengt de bescherming per statuscategorie in beeld.

Status	Ambitie	Bescherming	Functie	Eigenaar
Waardevol	80 jaar	Maximale individuele bescherming	Beleving, emotie, cultuurhistorie	Gemeente, derden
Structuur	50 jaar	Geringe bescherming. Structuur gaat voor de individuele boom	Stedenbouwkundig, landschappelijk	Gemeente
Functioneel	30 jaar	Geen	Groene leefomgeving	Gemeente

Tabel 3: Boombescherming per statuscategorie.

Bij werkzaamheden met bomen binnen het werkgebied, wordt allereerst bepaald welke status deze bomen hebben. Deze status bepaalt mede de benodigde groeiruimte en de mate van bescherming van de bomen. Als de werkzaamheden de groeiruimte en daarmee de boom bedreigen, bepaalt de status of de bomen of deze mogen wijken of moeten blijven, waarbij in het laatste geval de werkzaamheden moeten worden herzien. Daarbij gaan het maatschappelijk belang en economische overwegingen ook een rol spelen.

Aan de hand van de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (NVTB) wordt een monetaire waarde aan bomen toegekend. Deze waarde kan worden afgezet tegen de waarde van andere onderdelen van de openbare ruimte en tegen de kosten om één of meerdere bomen te behouden. Op grond hiervan kunnen eenduidige, goed verantwoorde beslissingen worden genomen. Bomen met een hogere status (functievervulling) hebben een hogere monetaire waarde en zullen dan ook beter worden beschermd tegen mogelijke bedreigingen door werkzaamheden.

Uitzondering hierop vormen de cultuurhistorische knotwilgenlanen. Als structuurlijnen zijn deze waardevol, de beschermingsregels voor structuurbomen worden gevolgd. Knotwilgen groeien echter zeer snel en hebben een functievervullende piek rond de leeftijd van 20 jaar. Daarnaast zijn ze makkelijk en goedkoop vervangbaar in een laanstructuur. De individuele bomen worden daarom bij een monetaire waardeberekening geïndexeerd als snelgroeïende, reguliere laanbomen (categorie 6 van de boomwaarde-index in het Handboek Bomen 2014) in plaats van als duurzame, belangrijke bomen (categorie 2).

Door het verleggen van de focus van alle bomen naar uitsluitend de waardevolle bomen, wordt met eenzelfde mate van inspanning een aanzienlijk grotere mate van bescherming van de belangrijke bomen gerealiseerd.

Door de indeling in statuscategorieën zijn de waardevolle bomen bekend bij aanvang van een aanvraagtraject voor een omgevingsvergunning. Er hoeft dan ook niet meer te worden getoetst op de toe te wijzen status, maar slechts op de uit die status voortvloeiende criteria voor bescherming.

5.3 CYCLISCH ONDERHOUD

Het onderhoud van het gemeentelijk bomenbestand is gericht op een gezonde, veilige en duurzame instandhouding van de bomen. Daarbij is preventief beheer en monitoring van belang. Voor alle (boom)eigenaren in Nederland geldt de zogenaamde 'zorgplicht'. Volgens de wet behoort iedere eigenaar voldoende zorg aan zijn eigendommen te besteden, zodat anderen daarvan geen overmatige overlast of schade ondervinden. Leidt het nalaten van voldoende zorg tot (letsel)schade, dan kan de eigenaar voor deze schade aansprakelijk worden gehouden. Voor boomeigenaren en -beheerders is het dan ook van belang dat ze hun bomen periodiek op veiligheidsaspecten (laten) controleren en dit registreren. In de gemeente Zuidplas vindt dit ook plaats.

Naar aanleiding van de veiligheidsbeoordeling en aanbevolen maatregelen wordt aan de hand van de status van de bomen een besluit genomen over de te nemen maatregelen. Ook deze worden periodiek uitgevoerd. De mate van investering in onderhoud hangt af van de waarde van deze bomen, die voortvloeit uit de status van de bomen. In de gemeente Zuidplas wordt gestreefd naar een duurzame instandhouding.

De *onderstaande* tabel brengt de investeringsbereidheid per statuscategorie in beeld.

Status	Ambitie	Investering op onderhoud	Eigenaar
Waardevol	80 jaar	Maximale investering op onderhoud	Gemeente, derden
Structuur	50 jaar	Noodzakelijk onderhoud voor functievervulling van de structuur. Structuur gaat voor de individuele boom	Gemeente
Functioneel	30 jaar	Noodzakelijk onderhoud voor functievervulling	Gemeente

Tabel 4: Investeringsbereidheid per statuscategorie.

Het beheer van de bomen binnen de gemeente Zuidplas is eenduidig en gericht op streefbeeld. Beheermaatregelen bestaan uit logische stappen om tot het beoogde streefbeeld te komen, deze zijn realistisch en niet tegenstrijdig.

De gemeente Zuidplas wil het complete bomenbestand goed in beeld hebben. Niet alleen de kwantiteit, maar ook de kwaliteit van de bomen is hierbij inzichtelijk. De huidige staat van het bomenbestand en de wensen voor de toekomst zijn bekend. Op basis van deze kennis kan de gemeente beheerafwegingen maken en onderbouwen.

Het inventariseren van het bomenbestand met het oog op de omgevingsveiligheid en het benodigde onderhoud en het uitvoeren van de maatregelen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd in het meerjarig, cyclisch beheerplan, als onderliggend strategisch document van dit bomenbeleid. Daarin zijn alle noodzakelijke, jaarlijks terugkerende activiteiten geborgd en op logische wijze in een tijdspad uitgezet.

Het gemeentelijk bomenbeheer is in Zuidplas gekoppeld aan budget. Aangezien financiële middelen schaars zijn, is een zorgvuldige omgang met het beschikbare budget noodzakelijk. Goed gepland beheer maakt het mogelijk diverse benodigde werkzaamheden en werkgangen te combineren er daarmee kosten te besparen, zodat een beperkt budget toch toereikend kan zijn voor het hele bomenbestand. Dit kan op termijn de kwaliteit ten goede komen.

De gemeente Zuidplas laat alle inventarisaties en andere gerelateerde werkzaamheden uitvoeren door aantoonbaar vakbekwame mensen.

5.4 ZIEKTEN EN AANTASTINGEN

Ziekten en aantastingen bedreigen het duurzaam voortbestaan van bomen. Binnen het gemeentelijk bomenbestand zijn diverse boomziekten en –aantastingen een continu verschijnsel. Sommige daarvan zijn soortspecifiek, zoals de kastanjebloedingsziekte of de essentaksterfte. Op basis van de meest voorkomende boomsoorten binnen de gemeente is het voorkomen van deze ziekten en aantastingen redelijk voorspelbaar. In het algemeen kan worden gesteld dat bomen die in mindere conditie verkeren vatbaarder zijn voor boomziekten en -aantastingen. Het is echter lang niet altijd bekend wat de exacte oorzaak is van een teruglopende conditie.

Bij iedere waarneming van een boomziekte of -aantasting zullen de daarmee gepaard gaande risico's moeten worden beoordeeld, zowel voor de boom (mechanische problemen) als voor de conditie van het bomenbestand, in geval van verspreiding.

Bij het vaststellen van een duidelijk en aannemelijk risico zal moeten worden besloten welke maatregelen mogelijk zijn, afhankelijk van de status van de betreffende boom of bomengroep.

Bij een waardevolle boom zal, op basis van de hogere investeringsbereidheid en indien mogelijk, het bestrijden van de aantasting vaker een optie zijn. Bij één of meerdere aangetaste functionele bo(o)m(en) zal eerder een besluit tot vervanging worden genomen, omdat hiervoor de investeringsbereidheid lager is en vervangen bovendien vaak met minder kosten gepaard gaat.

Bij structuurbomen speelt daarnaast mee dat de ziekte of aantasting geen risico mag vormen voor de bomenstructuur als geheel. Voor bomen in deze categorie zal eerder worden overwogen om één of meerdere aangetaste exemplaren te verwijderen. Zo wordt het risico op verspreiding en daarmee aantasting van nevenstaande bomen in de structuur voorkomen.

De *onderstaande* tabel brengt de aanpak van ziekten en aantastingen per statuscategorie in beeld.

Status	Ambitie	Bestrijding risicovolle ziekten en aantastingen	Eigenaar
Waardevol	80 jaar	Maximale inzet op bestrijding en behoud van de boom	Gemeente. Derden
Structuur	50 jaar	Progressieve aanpak om verspreiding te voorkomen. Structuur gaat voor de individuele boom	Gemeente
Functioneel	30 jaar	Boom verwijderen/ vervangen	Gemeente

Tabel 5: Bestrijding ziekten en aantastingen per statuscategorie.

Veel bomen binnen de gemeente Zuidplas zijn in de jaren tachtig en negentig van de twintigste eeuw aangeplant. Deze bomen hebben inmiddels een leeftijd bereikt waarop ze langzaam aan vatbaarder worden voor ziekten en aantastingen. Naar verwachting gaat het daarbij vooral om functionele bomen die minder groeiruimte hebben en daarmee meer groeibeperkingen. Het valt te verwachten dat zich bij deze bomen de komende jaren steeds vaker maatregelen zullen moeten worden genomen. Het is wenselijk deze bomen bij herinrichtingsprojecten te vervangen.

Ten aanzien van de begroting dient dan ook rekening te worden gehouden met een grotere post voor vervanging.

5.5 ERVARING EN OVERLAST DOOR BOMEN

Voorafgaand aan nieuwe aanplant kan rekening worden gehouden met mogelijke vormen van overlast en kunnen zowel boomsoort, eindgrootte als de geambieerde status op de groeiplaats worden afgestemd. Bij het huidige bomenbestand van de gemeente Zuidplas is in het verleden niet altijd rekening gehouden met toekomstige vormen van overlast. Na zorgvuldige afweging zal dan ook op diverse locaties via gerichte maatregelen moeten worden ingegrepen. Verwacht wordt dat dit meestal uit symptoombestrijding zal bestaan, waarbij de veiligheid voor de omgeving het belangrijkste criterium vormt.

Bij problemen met schade, bestratingsopdruk of takken tegen een gevel dient zodanig te worden ingegrepen dat (letsel)schade wordt voorkomen. Afhankelijk van de status van de boom (of bomen) zal worden gekozen voor boomsparende maatregelen (waardevolle bomen) of verwijdering (functionele bomen). Bij structuurbomen is het afhankelijk van de invloed op de structuur als geheel.

Bij problemen die ontstaan door, bijvoorbeeld, het druipen van 'plak' door luizen (honingdauw), vogeluitwerpselen of pollen (hooikoorts) zal in de meeste gevallen niet worden ingegrepen tenzij er sprake is van ernstige overlast. Dit zal telkens per geval moeten worden beoordeeld, waarbij de status van de boom en de collectieve stem van bewoners en belanghebbenden van grote invloed zijn.

Bij de waardevolle bomen wordt meer overlast geaccepteerd dan bij functionele bomen.

Aangezien bestrijdingsmaatregelen vaak weinig tot geen effect hebben zal bij blijvende en onoverkomelijke overlast moeten worden besloten tot verwijdering van de boom.

De onderstaande tabel brengt de aanpak van overlast per statuscategorie in beeld.

Status	Ambitie	Aanpak onoverkomelijke overlast	Eigenaar
Waardevol	80 jaar	Boomsparende maatregelen	Gemeente. Derden
Structuur	50 jaar	Afhankelijk van invloed op structuur. Structuur gaat voor de individuele boom	Gemeente
Functioneel	30 jaar	Boom verwijderen/vervangen	Gemeente

Tabel 6: Aanpak van overlast per statuscategorie.

6. UITVOERING VAN BELEID

Het in voorgaande hoofdstukken uiteengezette beleid dient op uniforme wijze door alle medewerkers van de gemeente Zuidplas te worden uitgevoerd en gecommuniceerd. Daarbij dient ruimte te zijn voor inwonerp participatie op geselecteerde onderdelen. De uitvoering van het beleid dient periodiek te worden gemonitord en geëvalueerd, zodat er indien nodig kan worden bijgestuurd.

6.1 COMMUNICATIE

Inwoners zullen in algemene zin worden geïnformeerd over voorgenomen (beheer)werkzaamheden aan bomen. In het cyclisch beheerplan worden de terugkerende communicatiemomenten benoemd en ingepland. Vervolgens worden in samenwerking met de afdeling communicatie media en moment van publicatie vastgesteld. Hierbij zal gebruik kunnen worden gemaakt van de lokale krant, de gemeentelijke website, sociale media (Twitter, Facebook), informatieavonden en, bij specifieke projecten, huis-aan-huis brieven. Waar nodig en passend zal een klankbordwerkgroep bomen worden ingesteld. Op de gemeentelijke website zullen inwoners in ieder geval altijd kunnen terugvinden wanneer in hun wijk gewerkt wordt.

Bij projecten waarbij bomen vervangen worden, worden inwoners tijdig betrokken. Als er meerdere opties zijn qua boomsoortkeuze en gewenste locaties, dan hebben de bewoners en belanghebbenden daar een stem in.

Het College van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad worden geïnformeerd op hoofdlijnen en niet op specifieke zaken. De focus ligt bij de effecten op het gehele bomenbestand. Bij een projectontwerp wordt een bomenparagraaf opgenomen om de gevolgen van het project op het bomenbestand van Zuidplas goed in beeld te brengen.

Afdelingen worden via interne berichtgeving en overlegmomenten continu op de hoogte gebracht van het geldende beleid. Van iedere medewerker met een relatie tot de buitenruimte wordt verwacht dat hij of zij hiervan op de hoogte is en daarnaar handelt, of minimaal kan verwijzen naar de juiste informatie. Indien personen of collega's extern communiceren over (werk rond) bomen, dan wordt hierbij altijd de groenbeheerder betrokken.

6.2 PARTICIPATIE

Inwoners en andere belanghebbenden van de gemeente Zuidplas kunnen participeren in projecten waarbij bomen betrokken zijn. De focus voor participatie ligt bij de nabije leefomgeving, bij bomen die direct van invloed zijn op het welbevinden van de inwoners. Dit zullen voornamelijk functionele bomen zijn en het beheer daarvan. Deze bomen in de woonwijken hebben de kortste omlooptijd, waardoor er vaak op relatief korte termijn veranderingen kunnen worden doorgevoerd.

Bij projecten met functionele bomen kunnen belanghebbenden binnen gestelde kaders meedenken over gewenste boomsoorten en plantlocaties. Doordat participerende inwoners zelf (mee)beslissen over 'hun' bomen wordt het ervaren van overlast daarmee verminderd.

Per project wordt bepaald op welke wijze de participatie zal worden vormgegeven. Mogelijke vormen zijn: inspraakavonden, schriftelijke inspraak, opzetten van een (tijdelijke) klankbordgroep, opzetten van wijkteams die zelf aan het werk gaan.

6.3 FINANCIËN

Op basis van het cyclisch beheerplan wordt voor het geheel aan dagelijks beheer een benodigd budget gekoppeld. Onvoorziene omstandigheden met grote financiële impact en ontwikkelprojecten worden in de risico-paragraaf van de jaarrekening opgenomen. Met deze werkwijze wordt een bestendig beheer gewaarborgd.

De in dit bomenbeleidsplan uitgesproken ambitie voor het versterken en behouden van het bomenbestand zal de komende jaren een aantal pieken in de eenmalige uitgaven veroorzaken. Deze kosten dienen in het nieuw op te stellen IBOR meegenomen te worden.

De huidige leeftijdsopbouw van het bomenbestand, met veel bomen uit de periode 1980-1990 (zie paragraaf 3.3), leidt ertoe dat een aanzienlijk deel hiervan op relatief korte termijn (10 jaar) zal moeten worden vervangen. Dit betreft voornamelijk functionele bomen die na 30 jaar hun ambitieleeftijd bereikt hebben en op de groeiplaats niet veel langer kunnen worden gehandhaafd.

Daarnaast zijn extra investeringen nodig om bomen met een beschermde status de groeirimte en

-inrichting te geven waarmee ze het geambieerde eindbeeld kunnen halen. Daarentegen worden kosten bespaard op de functionele bomen, door efficiënter beheer.

Prioritering van budget gaat op basis van de statuscategorieën en vervolgens waar nodig op basis van de functiegebieden. Voor functionele bomen zal eerder de meest kostenbesparende maatregel worden gekozen, terwijl voor een waardevolle boom, bijvoorbeeld in een centrumgebied, meer investeringsmogelijkheden beschikbaar zijn. Hierbij voorziet het IBOR in het financiële kader.

In ontwikkelprojecten worden bomen, groeiplaatsen en eventuele nazorg gefinancierd vanuit projectgelden waardoor het budget voor het dagelijks beheer niet wordt belast.

In de ontwerpplannen zal in de bomenparagraaf het benodigde budget voor de bomen apart worden benoemd en in de kostenmatrix worden opgenomen.

6.4 BELEIDSINSTRUMENTEN EN MONITORING

Beleid kan pas worden gerealiseerd als daarvoor de juiste instrumenten worden ingezet en de uitvoerende collega's en aannemers weten hoe te handelen. Via interne workshops zullen voor specifieke groepen medewerkers relevante onderdelen van het beleid en de uitwerking daarvan op de uitvoering worden besproken.

De collega's die op basis van hun taakstelling met bomen te maken hebben, zullen intern op de hoogte worden gehouden van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van beleid en beheer rondom bomen.

Jaarlijks zal worden geëvalueerd op welke punten de uitvoering van het beleid bijstelling behoeft. Op deze wijze kan tijdig worden bijgestuurd op werkwijzen en instrumenten of op inzet en instructie van mensen, of een combinatie van beide.

Rapportage over de actuele status van het bomenbestand vindt bij de presentatie van de jaarrekening plaats. Dan wordt bekeken in hoeverre de gestelde doelen behaald zijn. Door te vergelijken met de voorgaande rapportages en de nulmeting (2015) wordt de ontwikkeling over de jaren inzichtelijk. De hoofdpunten van de jaarrapportage zullen ten behoeve van de inwoners op de gemeentelijke website worden gepubliceerd.

BIJLAGEN

BIJLAGE A

Tabellen en grafieken

BIJLAGE B

Tekst Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

BIJLAGE C

Beleidsregel criteria voor aanwijzing van bomen per statuscategorie

BIJLAGE D

Beleidsnotitie boomnorm

BIJLAGE E

Beslisboom kap

BIJLAGE F

Bomen- en groenparagraaf

BIJLAGE G

Quickscan bomen en Bomen Effect Analyse

BIJLAGE H

Groenstructuurkaart

BOMENBELEIDSPLAN 2016

BIJLAGE A TABELLEN EN GRAFIEKEN

BOOMSOORTEN

In *onderstaande* tabel is te zien in welke verhouding de 10 meest voorkomende boomsoorten in de gemeente aanwezig zijn. De percentages zijn afgerond op 0,5 procent.

Boomsoorten gemeente Zuidplas	Aantal	Percentage
Schietwilg (<i>Salix alba</i>)	3.693	18,3
Gewone es (<i>Fraxinus excelsior</i>)	2.849	14,1
Canadese populier (<i>Populus x canadensis</i>)	1340	6,6
Zwarte els (<i>Alnus glutinosa</i>)	792	3,9
Gewone esdoorn (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	632	3,1
Japanse sierkers (<i>Prunus serrulata</i>)	548	2,7
Haagbeuk (<i>Carpinus betulus</i>)	498	2,5
Zomereik (<i>Quercus robur</i>)	483	2,4
Hartbladige els (<i>Alnus cordata</i>)	456	2,2
Gewone linde (<i>Tilia x europaea</i>)	317	1,6
	11.608	57,4

In de *hierna volgende* 4 tabellen is te zien in welke verhouding de 10 meest voorkomende boomsoorten in de afzonderlijke kernen aanwezig zijn. De percentages zijn afgerond op 0,5 procent.

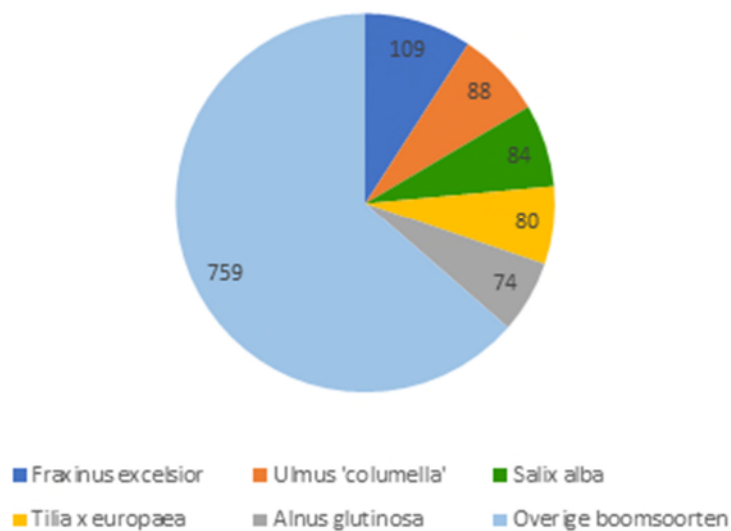
Boomsoorten Moerkapelle	Aantal	Percentage
Gewone es (<i>Fraxinus excelsior</i>)	109	9,1
Iep (<i>Ulmus 'Columella'</i>)	88	7,4
Schietwilg (<i>Salix alba</i>)	84	7,0
Gewone linde (<i>Tilia x europaea</i>)	80	6,7
Zwarte els (<i>Alnus glutinosa</i>)	74	6,2
Witte paardenkastanje (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	65	5,4
Gewone esdoorn (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	48	4,0
Ruwe berk (<i>Betula pendula</i>)	46	3,9
Sierpeer (<i>Pyrus calleryana 'Chanticleer'</i>)	43	3,6
Els (<i>Alnus x spaethii 'Spaeth'</i>)	37	3,1
	674	56,4

Boomsoorten Moordrecht	Aantal	Percentage
Schietwilg (<i>Salix alba</i>)	1.236	28,3
Gewone es (<i>Fraxinus excelsior</i>)	488	11,2
Canadese populier (<i>Populus x canadensis</i>)	233	5,3
Gewone beuk (<i>Fagus sylvatica</i>)	220	5,0
Zomereik (<i>Quercus robur</i>)	187	4,3
Haagbeuk (<i>Carpinus betulus</i>)	137	3,1
Gewone els (<i>Alnus glutinosa</i>)	107	2,5
Witte paardenkastanje (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	93	2,1
Sierpeer (<i>Pyrus calleryana</i>) Sierappel (<i>Malus floribunda</i>)	89	2,0
Taxus (<i>Taxus sp.</i>)	86	2,0
	2.876	65,9

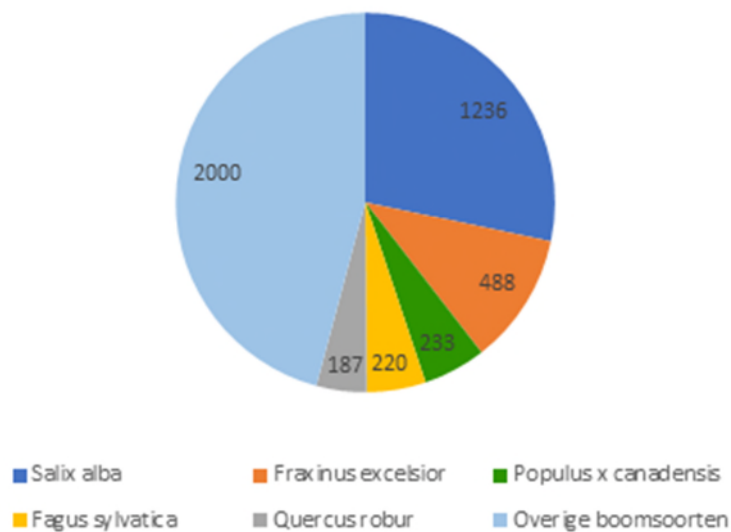
Boomsoorten Nieuwerkerk aan den IJssel	Aantal	Percentage
Schietwilg (<i>Salix alba</i>)	2.172	20,5
Gewone es (<i>Fraxinus excelsior</i>)	1.713	16,2
Canadese populier (<i>Populus x canadensis</i>)	1.003	9,5
Zwarte els (<i>Alnus glutinosa</i>)	541	5,1
Japanse sierkers (<i>Prunus serrulata</i>)	484	4,6
Gewone esdoorn (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	446	4,2
Hartbladige els (<i>Alnus cordata</i>)	382	3,6
Grauwe abeel (<i>Populus x canescens</i>)	230	2,2
Zomereik (<i>Quercus robur</i>)	226	2,1
Haagbeuk (<i>Carpinus betulus</i>)	208	2,0
	7.405	70,0

Boomsoorten Zevenhuizen	Aantal	Percentage
Gewone es (<i>Fraxinus excelsior</i>)	539	17,6
Winterlinde (<i>Tilia cordata</i>) Hartbladige els (<i>Alnus cordata</i>)	229	7,5
Schietwilg (<i>Salix alba</i>)	201	6,6
Haagbeuk (<i>Carpinus betulus</i>)	115	3,8
Canadese populier (<i>Populus x canadensis</i>) Iep (<i>Ulmus 'Columella'</i>)	104	3,4
Gewone linde (<i>Tilia x euroaepa</i>)	99	3,0
Gewone esdoorn (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	97	3,2
Iep (<i>Ulmus 'Columella'</i>)	96	3,1
Noorse esdoorn (<i>Acer platanoides</i>)	92	3,0
Krentenboompje (<i>Amelanchier lamarckii</i>)	89	2,9
	1.661	54,4

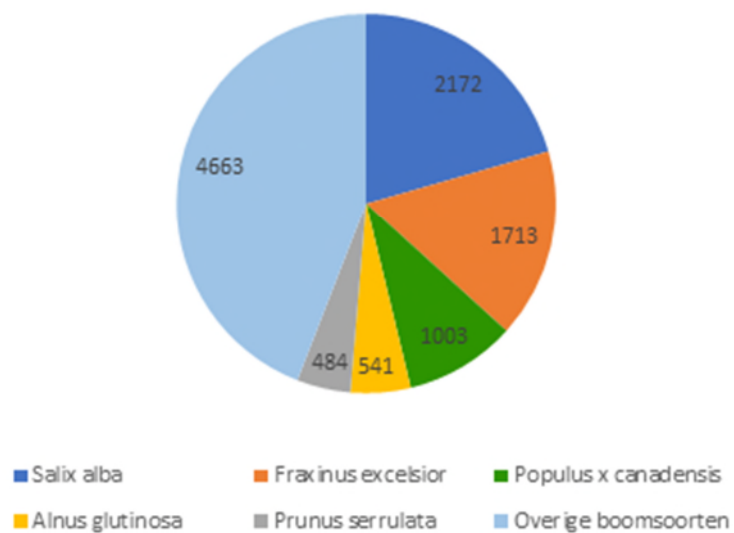
Moerkapelle

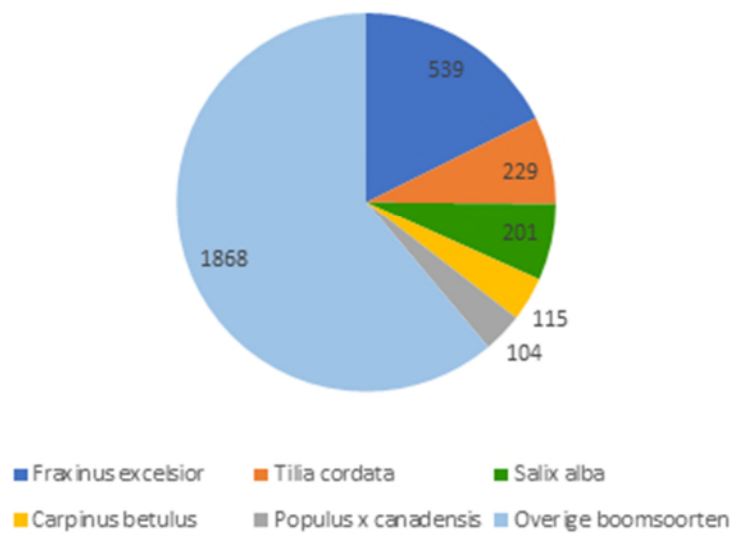
Moordrecht

Nieuwerkerk aan den IJssel

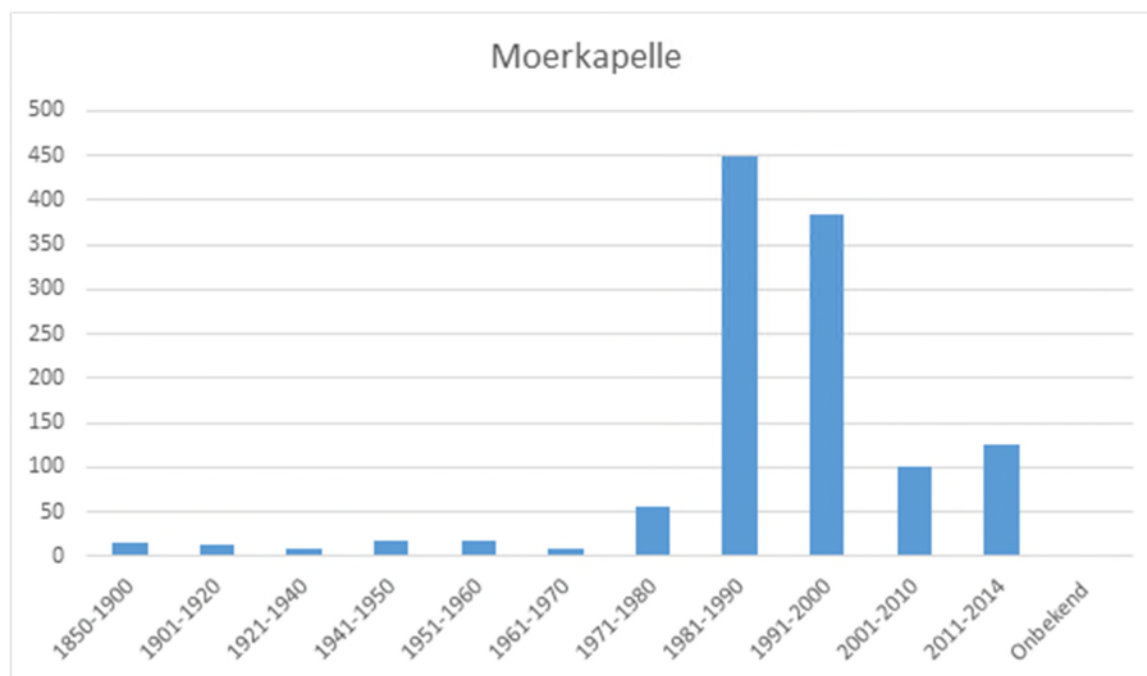
Zevenhuizen

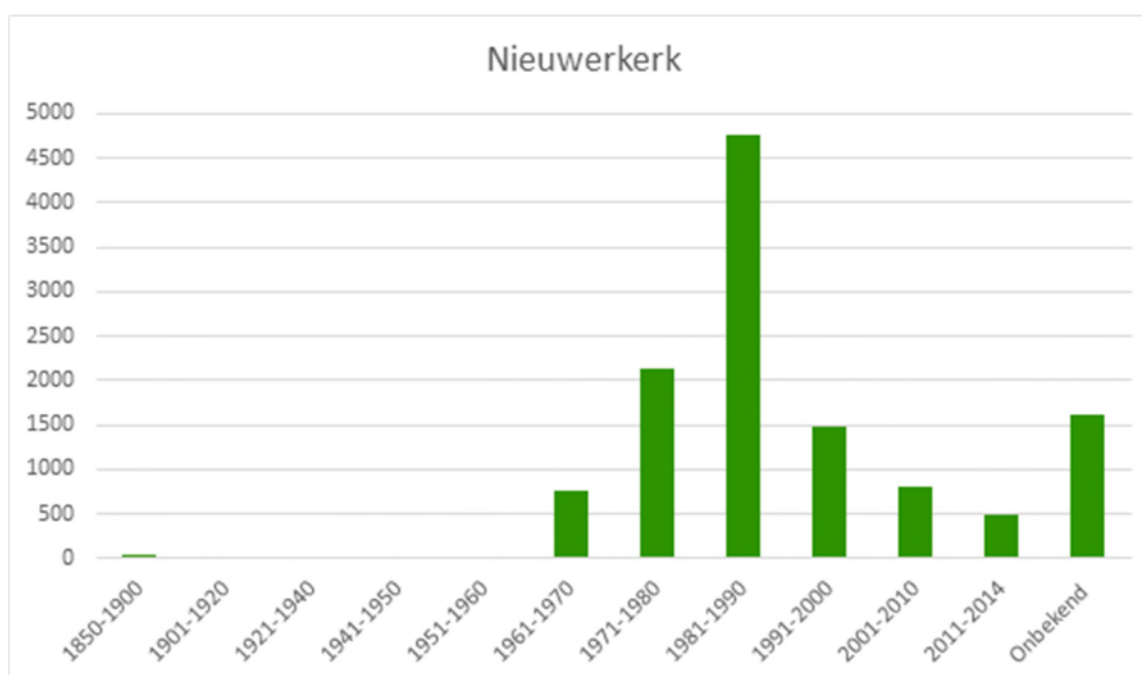
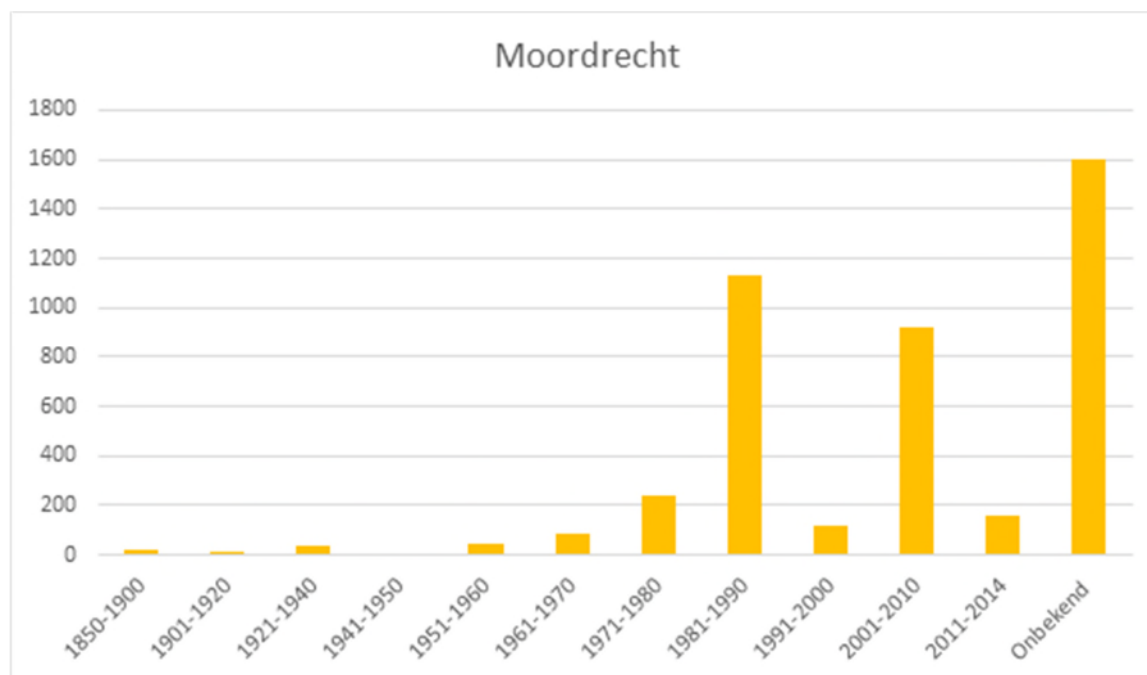

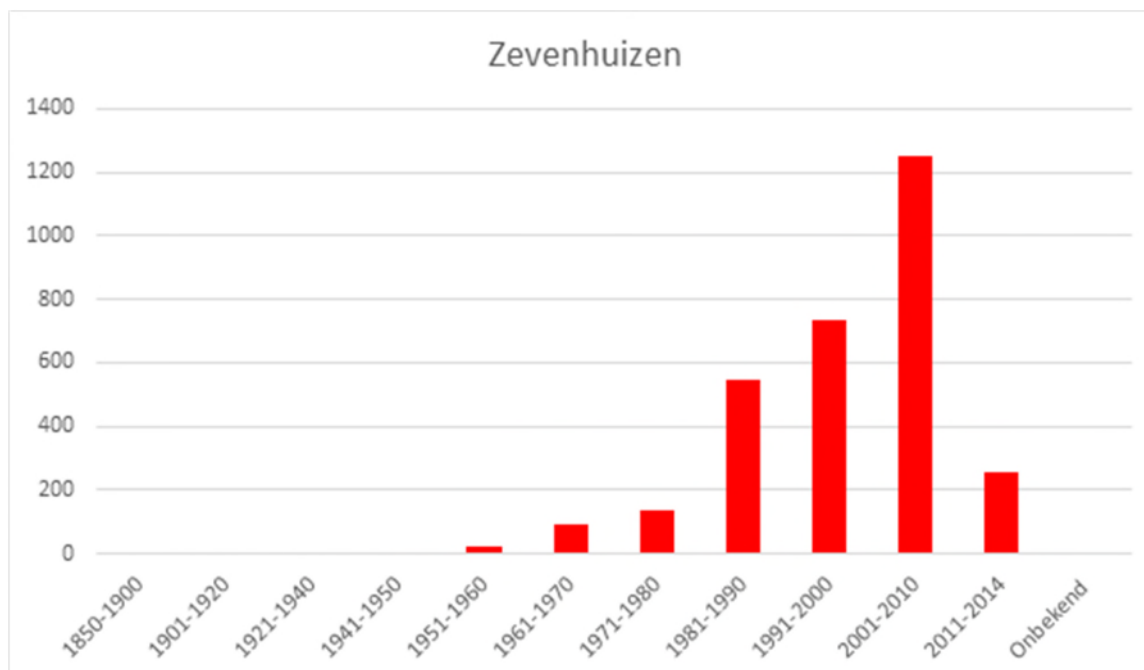
LEEFTIJD

In *onderstaande* tabel is te zien in welke perioden de aanplant van het huidige bomenbestand heeft plaatsgevonden. Bij een groot deel van de bomen is het plantjaar ingevuld op basis van een schatting.

Jaar van aanplant	Zuidplas	Moerkapelle	Moordrecht	Nieuwkerk a/d IJssel	Zevenhuizen	Gemiddelde
1850-1900	87	16	22	43	6	22
1901-1920	39	12	17	10	0	10
1921-1940	70	8	38	20	4	18
1941-1950	83	17	40	20	6	21
1951-1960	159	18	42	73	26	40
1961 - 1970	943	8	83	757	95	236
1971 - 1980	2.562	55	239	2.133	135	641
1981 - 1990	6.881	449	1.131	4.758	543	1.720
1991 - 2000	3.718	384	1.116	1.485	733	930
2001 - 2010	3.063	101	920	792	1.250	766
2011 - 2014	1.020	125	157	480	258	255
<i>Onbekend</i>	<i>1.608</i>	<i>1</i>	<i>1.602</i>	<i>5</i>	<i>0</i>	<i>402</i>

BEHEERGROEPEN

In *onderstaande* tabel is de verdeling van het bomenbestand over de verschillende beheergroepen in percentages weergegeven.

Beheergroep	Zuidplas	Moerkapelle	Moordrecht	Nieuwerkerk a/d IJssel	Zevenhuizen
Boom in verharding	7,4	12,3	4,9	7,9	8,0
Boom in (ruw) gras/gazon	36,1	11,9	40,5	32,4	44,6
Boom in beplanting	33,0	44,1	21,1	36,8	37,1
Knotboom	19,7	9,2	25,0	21,4	8,5
Lei- of vormboom	1,6	4,4	3,6	0,3	1,4
Particulier	1,1	3,4	0,5	1,3	0,5

BOMENBELEIDSPLAN 2016

BIJLAGE B TEKST ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING (APV)

Afdeling 3. Het bewaren van houtopstanden

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze afdeling wordt verstaan onder:
 - a. Voorziening Groen: een gemeentelijke financiële voorziening voor de uitbreiding en handhaving van het in de gemeente aanwezige openbare groen, waaronder houtopstanden;
 - b. boom: een houtachtig, overblijvend gewas met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 10 centimeter op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld. In geval van meerstammigheid geldt de dwarsdoorsnede van de dikste stam;
 - c. boomtechnisch deskundige: een deskundige die ten minste beschikt over het European Tree Technician (ETT) certificaat;
 - d. college: het college van burgemeester en wethouders van Zuidplas;
 - e. herplantwaarde: de financiële waarde van een herplant op basis van de actuele richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen;
 - f. houtopstand: één of meer bomen, hakhout, een houtwal, een grotere lintbegroeiing van heesters en struiken of een beplanting van bosplantsoen;
 - g. iepenspintkever: het insect, in elk ontwikkelingsstadium, behorende tot de soorten *Scolytus* (F.) en *Scolytus multistratus* (Marsch) en *Scolytus pygmaeus*;
 - h. iepziekte: de aantasting van iepen door de schimmel *Ophiostoma ulmi* (Buism.) Nannf. (syn. *Ceratocystis ulmi* (Buism.) C. Moreau);
 - i. kandelaberen: het voor de eerste maal afzetten van een bestaande regulier uitgegroeide kroon tot takstompen met als doelstelling het ingrijpend reduceren van de kroonomvang;
 - j. kappen: het geheel of grotendeels bovengronds verwijderen van een houtopstand;
 - k. knotten: het periodiek terugzetten van de gehele kroon middels het verwijderen van opnieuw uitgelopen loten, twijgen en takken met als doelstelling het terugzetten van de kroon tot op het meerjarige hout;
 - l. Bomenlijst Zuidplas: een lijst met houtopstanden die een bijzondere waarde hebben voor de leefomgeving;
 - m. rooien: het ondergronds verwijderen van de stobbe of wortelkluit van een houtopstand;
 - n. taxateur van bomen: een boomtaxateur, officieel als zodanig geregistreerd bij de beroepsvereniging Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen;
 - o. vellen: het kandelaberen, knotten, kappen of rooien van een houtopstand, met inbegrip van verplanten alsmede het verrichten van andere handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood of beschadiging van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben;
 - p. waardevolle houtopstand: een houtopstand die is opgenomen in de Bomenlijst Zuidplas.

Artikel 2 Toepassingsbereik

1. Deze afdeling is van toepassing op houtopstanden:
 - a. die gelegen zijn binnen de bebouwde kom als bedoeld in artikel 4.1, onderdeel a, van de Wet Natuurbescherming, en:
 - b. die niet gelegen zijn binnen de bebouwde kom, voor zover het gaat om houtopstanden als bedoeld in artikel 4.1, onderdelen b en f van hoofdstuk 4 van de Wet Natuurbescherming.

Artikel 3 Aanwijzing statuscategorieën

1. Het college stelt de aanwijsregels voor waardevolle bomen vast.
2. De in lid 1 benoemde aanwijsregels worden gebruikt om de Bomenlijst Zuidplas op te stellen. Het college stelt elke negen jaar de Bomenlijst Zuidplas vast. Voor de op de lijst opgenomen houtopstanden worden ten minste een omschrijving, de standplaats, het kadastrale perceelnummer, de zakelijk gerechtigden en de reden voor plaatsing op de lijst vermeld.

Artikel 4 Verbod vellen waardevolle houtopstanden

1. Het is verboden een waardevolle houtopstand te vellen of te doen vellen.
2. Het in het eerste lid opgenomen verbod geldt niet voor:
 - a. het vellen van een houtopstand krachtens de Plantenziektewet;
 - b. het vellen van een houtopstand op bevel van de burgemeester danwel op grond van een door het college op basis van deze verordening opgelegde verplichting danwel in verband met een voornemen daartoe, of:
 - c. het knotten als noodzakelijke beheermaatregel bij knobomen, gekandelaberde bomen of leibomen.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid opgenomen verbod indien sprake is van:
 - a. instandhouding niet langer verantwoord is;
 - b. het verplanten van een houtopstand dat geen bedreiging vormt voor het duurzaam behoud van de houtopstand, of:
 - c. een zwaarwegende maatschappelijke reden.

Voordat het college een ontheffing verleent wegens grond a of b, dient door de aanvrager van de ontheffing een advies te worden overgelegd van een boomtechnisch deskundige.

Artikel 5 Verval

Een op grond van deze afdeling verleende ontheffing vervalt, indien daarvan niet binnen één jaar na het in rechte onaanastbaar worden daarvan, voor alle houtopstanden waarop de ontheffing betrekking heeft, gebruik is gemaakt.

Artikel 6 Herplantplicht en overige voorschriften

1. Het college verbindt aan een ontheffing in ieder geval als voorschrift dat binnen een door het college te bepalen termijn en overeenkomstig door het college te geven aanwijzingen wordt herplant, tenzij zwaarwegende redenen zich daartegen verzetten.
2. Het college kan bepalen dat herplant geschiedt met een houtopstand die vergelijkbaar is met de gevelde houtopstand.
3. Indien herplant niet in redelijkheid op hetzelfde perceel of in de directe omgeving kan geschieden, wordt in plaats van het in het eerste lid bedoelde voorschrift als voorschrift opgenomen dat de houtopstand niet mag worden geveld voordat een door het college te bepalen bedrag, dat gelijk is aan de herplantwaarde, in de Voorziening Groen is gestort. Voordat het college een dergelijk voorschrift opneemt, dient door de aanvrager van de ontheffing een taxatie van de herplantwaarde door een taxateur van bomen te worden overgelegd.
4. Tot aan de ontheffing te verbinden voorschriften kunnen behoren aanwijzingen ter bescherming van in, op en rond de houtopstand voorkomende flora en fauna.

Artikel 7 Herplantplicht bij overtreding verbod

1. Indien een houtopstand in strijd met een in deze verordening opgenomen verbod zonder ontheffing is geveld, kan het college de verplichting opleggen dat binnen een door het college te bepalen termijn en overeenkomstig door het college te geven aanwijzingen, wordt herplant. Deze verplichting wordt opgelegd aan de zakelijk gerechtigde tot de grond waarop zich de houtopstand bevond, danwel aan degene die de houtopstand heeft geveld dan wel heeft doen vellen.
2. Indien herplant niet in redelijkheid op hetzelfde perceel of in de directe omgeving kan geschieden, kan in plaats van de in het eerste lid bedoelde verplichting worden opgelegd dat een door het college te bepalen bedrag, dat gelijk is aan de herplantwaarde in de Voorziening Groen wordt gestort.

Artikel 8 Voorziening Groen

1. Het college voorziet in de Voorziening Groen.
2. De aan bomen gelieerde gelden in de Voorziening Groen mogen worden gebruikt ten behoeve van de uitbreiding en handhaving van het in de gemeente aanwezige openbare groen, waaronder houtopstanden.

Artikel 9 Instandhoudingsplicht

Wordt een waardevolle houtopstand in het voortbestaan ernstig bedreigd door menselijk handelen, dan kan het college aan de zakelijk gerechtigde tot de grond waarop zich de houtopstand bevindt, danwel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van maatregelen bevoegd is, de last opleggen om:

- a. een advies op te laten stellen door een boomtechnisch deskundige, waarin de gevolgen van het menselijk handelen voor de houtopstand en mogelijke maatregelen worden weergegeven;
- b. overeenkomstig de door het college te geven aanwijzingen en binnen een door het college te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging wordt weggenomen.

Artikel 10 Bestrijding van iepziekte

1. Indien zich op een perceel één of meer iepen bevinden die naar het oordeel van het college gevaar opleveren van verspreiding van iepziekte of voor vermeerdering van de iepenspintkever, kan het college aan de zakelijk gerechtigde de verplichting opleggen binnen een door het college te bepalen termijn:
 - a. de iepen te vellen;
 - b. de iepen te ontbasten en de bast te vernietigen;
 - c. delen van iepen te vernietigen, of:
 - d. iepen zodanig te behandelen dat verspreiding van de iepziekte wordt voorkomen.
2. Het is verboden gevelde iepen of delen daarvan voorhanden te hebben of te vervoeren, met uitzondering van geheel ontbast iepenhout en op iepenhout met een diameter van minder dan 4 centimeter.
3. Het college kan ontheffing verlenen van het in het vorige lid opgenomen verbod.

Toelichting

Toepassingsbereik: bebouwde kom

In artikel 2 is voor wat betreft de toepassing aangesloten bij de definitie van bebouwde kom uit de Wet Natuurbescherming. In dit verband geldt dat de Wet Natuurbescherming hoger recht betreft en deze wet is gelet daarop van belang voor de reikwijdte van de verordening.

De Wet Natuurbescherming, hoofdstuk 4, heeft tot doel om bossen te beschermen. Onder de Wet Natuurbescherming vallen bossen die gelegen zijn buiten de bebouwde kom, zoals vastgesteld op grond van de Wet Natuurbescherming. Daarbij gaat het om alle beplantingen van bomen die als geheel groter zijn dan 10 are en bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan twintig bomen bestaat.

Op grond van artikel 4.6 is de gemeenteraad niet bevoegd regels te stellen ter bewaring van bossen en andere houtopstanden buiten de bebouwde kom, tenzij het gaat om de bewaring van houtopstanden op erven en in tuinen en beplantingen van bomen die als geheel kleiner zijn dan 10 are en bomen in een rijbeplanting, minder dan twintig bomen, of bestaand uit populieren of wilgen. Voor de laatste houtopstanden kunnen in beginsel dus wel regels worden gesteld. Dat doet de gemeenteraad van Zuidplas via artikel 2, lid 1, onderdeel b van deze verordening.

Gedifferentieerde boombescherming

In Zuidplas is sprake van een gedifferentieerde boombescherming. Bomen kunnen naar status worden ingedeeld in drie categorieën: waardevolle houtopstanden, structuurbomen en functionele bomen. Alleen voor de eerste categorie is een beschermingsregime in de onderhavige verordening opgenomen. Voor de twee laatste categorieën wordt door het college kapbeleid vastgesteld.

Waardevolle houtopstanden

Waardevolle houtopstanden vormen de 'top' van het bomenbestand. Ze hebben een bijzondere waarde voor de leefomgeving. Het college bepaalt welke houtopstanden als zodanig worden gekwalificeerd en neemt ze op in de Bomenlijst Zuidplas. Het college kan hiervoor beleidsregels opstellen. De lijst wordt elke negen jaar opnieuw vastgesteld.

Ontheffingsplicht voor het vellen van een waardevolle houtopstand

Voor de houtopstanden die zijn opgenomen op de lijst met waardevolle houtopstanden geldt dat een ontheffing van het college noodzakelijk is voor het kandelaberen, kappen, knotten, rooien, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood of beschadiging of ontsiering van de houtopstand tot gevolg kunnen hebben.

Alleen in uitzonderlijke gevallen

Omdat er sprake is van een 'nee, tenzij'-regime voor wat betreft het vellen van beschermingswaardige houtopstanden, is gekozen voor een ontheffingsstelsel. Slechts in uitzonderlijke gevallen geldt dat het mogelijk is om een waardevolle houtopstand te kappen. Hierbij geldt dat sprake moet zijn van een zwaarwegende maatschappelijke reden of een situatie dat instandhouding niet langer verantwoord is.

Voor waardevolle houtopstanden geldt dus dat voor kappen niet zomaar toestemming wordt gegeven en dat een bepaalde mate van overlast dient te worden geaccepteerd. Overlast door vruchten en luizen of opdrukkende wortels kunnen in beginsel geen reden zijn voor het verlenen van een ontheffing. Indien plannen voor nieuwbouw of de aanleg van infrastructuur ter plaatse van een beschermde houtopstand reden is tot een ontheffingsaanvraag is, moet allereerst duidelijk zijn dat met de realisatie een zwaarwegend maatschappelijk belang is gemoeid. Individuele particuliere belangen of kleine maatschappelijke belangen kunnen dus niet tot velling van een waardevolle houtopstand leiden. Wel zou verplanting hoe dan ook een mogelijkheid kunnen zijn.

Advies boomtechnisch deskundige

Om te beoordelen of instandhouding niet langer verantwoord is danwel dat verplaatsing van een houtopstand mag plaatsvinden, dient de aanvrager van de ontheffing een advies te overleggen van een boomtechnisch deskundige.

Herplantplicht

In de artikelen 6 en 7 is onder meer een herplantplicht opgenomen om ervoor te zorgen dat het vellen “in natura” wordt gecompenseerd. Een herplantplicht wordt in beginsel altijd als voorschrift aan een ontheffing verbonden. Alleen als herplant niet in redelijkheid op hetzelfde perceel of in de directe omgeving kan geschieden, kan ervan worden afgezien een herplantplicht op te leggen.

Met het tweede lid van de genoemde artikelen wordt beoogd om bij herplant zo veel mogelijk te streven naar herplant met vergelijkbare bomen voor wat betreft leeftijd, soort en dikte. Herplant dient zoveel mogelijk ter plaatse te gebeuren en indien dat niet mogelijk is, moet worden gezocht naar mogelijkheden om bomen in de directe omgeving te herplanten.

Heeft dit laatste geen resultaat, dan bepaalt het derde lid dat een bedrag gelijk aan de waarde van de herplant in de Voorziening Groen gestort dient te worden. Deze voorziening wordt door het college in het leven geroepen en bevat gelden ten behoeve van zowel bomen als ander openbaar groen van gemeente Zuidplas. Artikel 8 lid 2 bevat de regel dat de aan bomen gelieerde gelden in de Voorziening Groen mogen worden gebruikt ten behoeve van de uitbreiding en handhaving van de in de gemeente bestaande houtopstanden, maar investering in ander gemeentelijk groen is dus ook mogelijk.

Spoedeisend belang bij kap

De gemeenteraad neemt geen bevoegdheid op voor het college om toestemming te geven tot direct vellen in het belang van de openbare orde of veiligheid. De burgemeester beschikt terzake over toereikende bevoegdheden. Het algemene kapverbod geldt bij gebruikmaking daarvan op grond van de verordening niet.

BOMENBELEIDSPLAN 2016

BIJLAGE C BELEIDSREGEL CRITERIA VOOR AANWIJZING VAN BOMEN PER STATUSCATEGORIE

In het bomenbeleid van de gemeente Zuidplas worden kaders en richtlijnen gegeven voor het gedifferentieerd beschermen van het bomenbestand van Zuidplas.

In dit document zijn deze kaders en richtlijnen verder uitgewerkt naar aanwiscriteria voor de 3 statuscategorieën Waardevol, Structuur en Functioneel. De regels ten aanzien van vergunningsplicht voor elk van deze 3 categorieën staan uitgewerkt in het *Bomenbeleidsplan 2016*.

Alle bomen en houtopstanden waarvoor de aanwiscriteria gelden, zijn vastgelegd in het gemeentelijke boomgegevensbestand. Bij elke volgende inspectie van de bomen en houtopstanden wordt dit bestand geactualiseerd. De waardevolle bomen en houtopstanden van de gemeente Zuidplas zijn daarnaast vastgelegd op de Bomenlijst Zuidplas die door het college van Burgemeester en Wethouders wordt vastgesteld en periodiek wordt geactualiseerd. Alle bomen in eigendom van de gemeente Zuidplas zijn vastgelegd in het gemeentelijke boomgegevensbestand. Waardevolle bomen van derden zijn ook opgenomen in de gemeentelijke registratie.

CATEGORIE 1. WAARDEVOLLE BOMEN

Relevante aspecten

De *onderstaande* aanwiscriteria gelden voor het toekennen van de status 'waardevolle boom':

- Beeldbepalendheid
- Ecologische waarde
- Cultuurhistorische waarde
- Zeldzaamheid, uniciteit of dendrologie
- Duurzame groeiplaats

Hierbij horen de *volgende* randvoorwaarden:

- Plantjaar en boomgrootte
- Technische levensduur

De 5 aspecten Beeldbepalendheid, Ecologische waarde, Cultuurhistorische waarde, Zeldzaamheid, uniciteit of dendrologie en duurzame groeiplaats zijn de redenen of specifieke kenmerken voor aanwijzing. De randvoorwaarden voor aanwijzing bepalen of aangewezen bomen of houtopstanden ook daadwerkelijk op de bomenlijst kunnen worden opgenomen.

Hierna volgt een toelichting op de verschillende aspecten.

Aanwijscriteria waardevolle bomen

De boom of houtopstand dient ten minste één van de *volgende* specifieke kenmerken te hebben.

Beeldbepalendheid

Een boom of houtopstand is beeldbepalend indien deze voor de beeldkwaliteit van de leefomgeving van grote waarde is of indien de boom of houtopstand een belangrijke positieve bijdrage levert aan het karakter en de herkenbaarheid op straat-, wijk- of dorpsniveau. Bij particuliere terreinen gaat het veelal om bomen of houtopstanden in voor- en zijtuinen, die in het straatbeeld van Zuidplas een grote rol spelen doordat de habitus (vorm van de boom) zichtbaar is vanuit openbaar toegankelijk gebied. In sommige gevallen gaat het om bomen in achtertuinen die een beeldbepalende bijdrage leveren aan het groene karakter van de wijk of straat.

De boom of houtopstand dient in ieder geval ofwel een zodanige omvang te hebben dat deze reeds vanuit 1 windrichting beeldbepalend is voor de omgeving, ofwel de boom of houtopstand is vanuit alle windrichtingen beeldbepalend, waarbij de omvang geen rol speelt.

Een bijzondere, opvallende of aansprekende locatie van de boom of houtopstand kan mede bepalend zijn voor opname op de Bomenlijst. Een boom op een markante plek wordt eerder aangewezen dan eenzelfde boom op een achteraflocatie.

Soms is de manier waarop een boom is geplant of is gegroeid, bijvoorbeeld ten opzichte van andere bomen, van invloed op de manier waarop een boom zich manifesteert. In specifieke gevallen geldt dit ook voor bomen in groepen, waarbij niet zozeer de individuele boom maar de groep als geheel van beeldbepalende waarde is. Zoals bij een groep van 2 of 3 bomen die tezamen één kroon vormen.

Ecologische waarde

Bomen en houtopstanden kunnen een belangrijke functie hebben voor het voortbestaan van bepaalde flora en fauna. Het gaat hierbij om een structurele functie voor een bepaalde dier- of plantensoort. Een kolonieboom van blauwe reigers bijvoorbeeld die al jarenlang zo wordt gebruikt. Of een groeiplaats voor een bijzondere korstmossoort, maretak of andere bijzondere plantensoorten. Ook kunnen bomen en houtopstanden als geleiding of verblijfplaats dienen voor vleermuizen. Daarnaast kunnen streekeigen, inheemse soorten van belang zijn vanwege de waarde als autochtoon plantmateriaal door hun genetische oorspronkelijkheid.

Cultuurhistorische waarde

Bomen en houtopstanden kunnen onderdeel zijn van de lokale geschiedenis of een bepaalde cultuurhistorische betekenis hebben. De meest bekende zijn de herdenkingsbomen die ter gelegenheid van bijzondere gebeurtenissen zijn geplant. Maar er kan ook gedacht worden aan groene elementen die essentieel zijn voor een bepaald landschapstype. Oude knotbomen of houtwallen in het bebouwde gebied bijvoorbeeld markeren vaak vroegere erf- en perceelgrenzen.

Onder cultuurhistorische eigenschappen vallen onder andere de *volgende* bomen:

- Herdenkingsboom
- Grensboom
- Markeringsboom
- Bakenboom
- Ensemble met historisch pand
- Boom in historische houtwal
- Verzetsboom
- Buurtboom
- Karakteristieke snoeivorm
- Ooggetuigeboom

Zeldzaamheid, uniciteit of dendrologie

Zeldzaamheid: Een boomsoort is voor Zuidplas-begrippen zeldzaam als er vermoedelijk minder dan 5 volwassen exemplaren van voorkomen binnen de gemeentegrenzen. Het gaat hierbij om boomsoorten en niet om variëteiten.

Uniciteit: Bomen kunnen uniek zijn binnen Zuidplas vanwege hun grootte en/of groeivorm, bijvoorbeeld de grootste, dikste of scheefste boom van de wijk of dorp.

Dendrologie: Bijzondere soorten kunnen boomkundig (dendrologisch) gezien waardevol zijn. Denk aan een exotische boomsoort of een bijzondere kweekvorm of variëteit.

In 'Dendrologie van de lage landen' van J. de Koning en W. van den Broek (voorheen: 'Nederlandse dendrologie' van dr. B.K. Boom) staat aangegeven welke soorten en variëteiten voor Nederland zeldzaam zijn. Deze kunnen aangevuld worden met specifiek voor Zuidplas zeldzame en bijzondere boomsoorten.

Duurzame groeiplaats

Indien de plek/groeiplaats, zowel boven- als ondergronds, zodanig gunstig is dat de boom verder kan uitgroeien, kan dit bepalend zijn voor het aanwijzen van een boom. Het gaat dan om een boom die op grond van de duurzame groeiplaats in potentie kan uitgroeien tot een waardevolle boom. De normen voor groeiplaatsen zoals gesteld in het Handboek Bomen 2014 zijn hierbij leidend. Ondergronds is er dan voldoende vocht, zuurstof, voeding, doorwortelbare ruimte en een lage verdichtingsgraad van de bodem. Bovengronds gaat het om voldoende ruimte voor het doorontwikkelen van de kroon, stam en stamvoet.

Bij de aanleg van een groeiplaats dient overigens wel rekening te worden gehouden met kabels en leidingen in de grond.

Randvoorwaarden waardevolle bomen

Plantjaar en boomgrootte

Een aansprekende omvang of leeftijd vergroot de waarde van een boom of houtopstand. In eerste instantie geldt het plantjaar van de boom als criterium hiervoor. Van niet alle bomen is het plantjaar bekend, er is dan geselecteerd op basis van de stamdiameter en -omvang. Een boom wordt in de gemeente Zuidplas waardevol genoemd als het plantjaar meer dan 40 jaar geleden is (vergelijkbaar met een stamdiameter van meer dan 40 centimeter op 1,3 meter boven maaiveld in geval van een onbekend plantjaar).

OF

als er zodanig is of kan worden aangeplant (groeiplaats, ondergrondse en bovengrondse ruimte) dat de ambitieleeftijd van 80 jaar redelijkerwijs haalbaar is.

Technische levensduur

De boom dient een resterende technische levensduur te hebben van meer dan 5 jaar. Bomen met een zeer slechte levensverwachting komen niet in aanmerking voor aanwijzing.

De technische levensduur dient op deskundige wijze te worden bepaald door een boomspecialist (European Tree Technician of gelijkwaardig niveau). Voor het bepalen van de technische levensduur zijn de *volgende* aspecten van belang:

- De conditie van de boom in relatie tot het herstelvermogen van de boomsoort.
- De mate waarin er sprake is van mechanisch onherstelbare veiligheidsproblemen.
- De mate waarin er sprake is van parasitaire ziekten of aantastingen die het voortbestaan van de boom bedreigen.
- De mate waarin er sprake is van een afname in kwaliteit en/of kwantiteit van de ondergrondse groeiruimte.

CATEGORIE 2. STRUCTUURBOMEN

Relevante aspecten

De *onderstaande* aanwiscriteria gelden voor het toekennen van de status 'structuurboom':

- Stedenbouwkundige betekenis
- Verbinding tussen groenelementen
- Historische structuur

Hierbij horen de *volgende* randvoorwaarden:

- Plantjaar en boomgrootte
- Technische levensduur
- Onderdeel van hoofd- of nevenstructuurwegennet

De 3 aspecten Stedenbouwkundige betekenis, Verbinding tussen groenelementen en Historische structuur zijn de redenen of specifieke kenmerken voor aanwijzing. De 3 randvoorwaarden voor aanwijzing bepalen of een boomstructuur uiteindelijk kan worden opgenomen op de bomenlijst als aangewezen structuur.

Hierna volgt een toelichting op de verschillende aspecten.

Aanwiscriteria structuurbomen

De boom heeft als onderdeel van een structuur ten minste 1 van de *volgende* specifieke kenmerken.

Stedenbouwkundige betekenis

Bomen in een lijnvormige structuur (hierna te noemen 'lijnvormige structuur') kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het karakter van de gemeente. Ze kunnen stedenbouwkundige structuren accentueren of versterken. Deze bomenstructuren begeleiden bijvoorbeeld wegen binnen de hoofdinfrastructuur of markeren een wijk- of gebiedsontsluiting. Een goed geplaatste structuur begeleidt het verkeer en kan ook verkeersremmend werken.

Verbinding van groenelementen

Lijn- of vlakvormige structuren kunnen een belangrijke meerwaarde geven aan andere groenelementen. Door bijvoorbeeld parken en bosgebieden door bomenrijen met elkaar te verbinden neemt de ecologische betekenis ervan toe. Zo ontstaat er een natuurlijke migratieroute voor vogels en andere diersoorten. Ook kunnen lijnvormige elementen een belangrijke rol vervullen in de verbinding tussen dorp en buitengebied.

Historische structuur

Lijnvormige structuren kunnen verwijzen naar de geschiedenis van Zuidplas. Zoals rijbeplantingen langs oude invalswegen of een laanbeplanting langs de oprijlaan van een (reeds verdwenen) buitenplaats.

Randvoorwaarden structuurbomen

Plantjaar en boomgrootte

Een aansprekende omvang of leeftijd vergroot de waarde van een bomenstructuur. In eerste instantie geldt het plantjaar van de bomenrij of -groep als criterium. Van niet alle bomen is het plantjaar bekend, er is dan geselecteerd op basis van de stamdiameter en -omvang.

Een bomenrij of -groep geldt in de gemeente Zuidplas als structuurversterkend als het plantjaar van minimaal 50% van de bomenrij of -groep meer dan 30 jaar geleden is (vergelijkbaar met een stamdiameter van meer dan 30 centimeter op 1,3 meter boven maaiveld in geval van een onbekend plantjaar).

OF

als er zodanig is of kan worden aangeplant (groeiplaats, ondergrondse en bovengrondse ruimte) dat de ambitieleeftijd van 50 jaar redelijkerwijs haalbaar is.

Technische levensduur

De boom dient een resterende technische levensduur te hebben van meer dan 5 jaar. Bomen met een zeer slechte levensverwachting komen niet in aanmerking voor aanwijzing. De technische levensduur dient op deskundige wijze te worden bepaald door een boomspecialist (European Tree Technician of gelijkwaardig niveau). Voor het bepalen van de technische levensduur zijn de *volgende* aspecten van belang:

- De conditie van de boom in relatie tot het herstelvermogen van de boomsoort.
- De mate waarin er sprake is van mechanisch onherstelbare veiligheidsproblemen.
- De mate waarin er sprake is van parasitaire ziekten of aantastingen die het voortbestaan van de boom bedreigen.
- De mate waarin er sprake is van een afname in kwaliteit en/of kwantiteit van de ondergrondse groeiruimte.

Onderdeel van wegenstructuren in gemeente Zuidplas

Lijn- of vlakvormige structuren zijn van grotere betekenis wanneer er een onderlinge samenhang is. Dit houdt in dat de afzonderlijke lijnstructuren aansluiten op andere lijnstructuren of groengebieden. Tezamen vormen de lijnstructuren een aansluitend netwerk, de groene dooradering van de dorpen.

CATEGORIE 3. FUNCTIONELE BOMEN

Relevante aspecten

De *onderstaande* randvoorwaarden gelden voor het toekennen van de status 'functionele boom':

- Groeiplaats
- Eigendom van gemeente

Hieronder volgt een toelichting op de verschillende aspecten.

Randvoorwaarden functionele bomen

Groeiplaats voor 30 jaar

Een boom dient in de gemeente Zuidplas zodanig te worden aangeplant (groeiplaats, ondergrondse en bovengrondse ruimte) dat de ambitieleeftijd van 30 jaar redelijkerwijs haalbaar is. De normen voor groeiplaatsen zoals gesteld in het Handboek Bomen zijn hierbij leidend.

Eigendom van de gemeente

Functionele bomen zoals geregistreerd binnen de gemeente Zuidplas zijn eigendom van gemeente Zuidplas. Bomen die eigendom zijn van derden en die niet vallen binnen categorie 1 of 2, zijn niet geregistreerd. Dit zijn daarmee ook geen functionele bomen zoals bedoeld in dit document.

SNELGROEIENDE BOOMSOORTEN

Voor een aantal boomsoorten gelden strengere eisen voor aanwijzing. Het gaat hier om bomen die snel groeien en zeer algemeen zijn. Door deze eigenschappen verdringen zij andere bomen. Bovendien hebben zij vaak een beperktere levensduur en raken ze sneller in verval.

Aanwijzing van deze snelgroeiende soorten op basis van dezelfde criteria als die gelden voor andere soorten, moet met enige terughoudendheid gebeuren. Enkel de zeer bijzondere exemplaren (hoge leeftijd, beeldbepalend, cultuurhistorisch belang) komen in aanmerking voor aanwijzing als waardevolle of structuurboom.

De boomsoorten die in dit document gelden als snelgroeiend zijn:

- Populier
- Wilg
- Els
- Es

De standdiameter voor deze soorten wijkt af en kan niet gebruikt worden als indicatie voor de leeftijd.

BOMENBELEIDSPLAN 2016

BIJLAGE D BELEIDSNOTITIE BOOMNORM

HOOFDSTUK 1 ALGEMEEN

In het Bomenbeleidsplan 2016 worden kaders en richtingen gegeven voor het gedifferentieerd beschermen van het bomenbestand van Zuidplas.

De regels ten aanzien van het kapverbod voor de categorie Waardevolle bomen zijn verankerd in de APV, via de bomenlijst. Voor de statuscategorieën Structuur en Functioneel is in de verordening geen kapverbod neergelegd, waardoor deze bomen in feite vrij gekapt zouden kunnen worden.

Met de beleidsregel 'Criteria voor aanwijzing van bomen per statuscategorie' kan bepaald worden welke status bomen hebben.

Waardevolle houtopstanden vormen de 'top' van het bomenbestand. Ze hebben een bijzondere waarde voor de leefomgeving. Structuurbomen zijn eveneens bomen die extra beschermd dienen te worden. Zij leveren in hun samenhang met andere bomen een belangrijke bijdrage aan de beeldkwaliteit van hoofd- en nevenwegstructuren, of benadrukken historische lijnen. Functionele bomen ten slotte vormen de groene aankleding van de leefomgeving van Zuidplas.

In deze beleidsnotitie zijn voor de gemeentelijke statuscategorieën Structuur en Functioneel verdere kaders en richtlijnen vastgelegd waarmee de gemeentelijke organisatie intern werkt. Als onderdeel daarvan wordt vastgelegd hoe de gemeente Zuidplas omgaat met de in het beleid gestelde boomnorm. Het doel van deze beleidsnotitie is het bomenareaal van de gemeente Zuidplas als geheel te beschermen.

Alle gemeentelijke bomen en houtopstanden waarvoor het beleid geldt, zijn vastgelegd in het gemeentelijke boomgegevensbestand. Bij elke volgende inspectie van de bomen en houtopstanden wordt dit bestand geactualiseerd. De waardevolle bomen en houtopstanden binnen de gemeente Zuidplas zijn daarnaast vastgelegd in de 'Bomenlijst Zuidplas' die door het college wordt vastgesteld en periodiek wordt geactualiseerd. De structuur- en functionele bomen in eigendom van de gemeente Zuidplas zijn vastgelegd in het gemeentelijke boomgegevensbestand.

Vooraf bij (herinrichtings)projecten en kap in het kader van gemeentelijk onderhoud is bescherming van structuurbomen en functionele bomen van de gemeente een noodzakelijk aandachtspunt. Voor deze verschillende categorieën bomen bestaan verschillende wijzen van handelen. De relevante processtappen, zoals die gevolgd worden door de gemeente, zijn uitgewerkt in paragraaf 4.5. Ten behoeve van kaders en richtlijnen vanuit deze beleidsregel voor projectontwikkeling door derden dient de gemeente per project specifieke afspraken vast te leggen in een anterieure overeenkomst.

HOOFDSTUK 2 BOOMNORM

In het Bomenbeleidsplan 2016 is vastgesteld dat binnen de gemeente Zuidplas een boomnorm per inwoner geldt, gerekend met alle geregistreerde waardevolle bomen, structuurbomen en functionele bomen. Deze boomnorm is het algemene uitgangspunt voor het door de gemeente Zuidplas gewenste boomrijke beeld. In de volgende hoofdstukken zijn de werkwijzen neergelegd die tot dit resultaat moeten leiden.

Door deze boomnorm te hanteren, kan de wens van de gemeente Zuidplas voor het behouden en versterken van haar groene aanzicht zo goed mogelijk worden nagestreefd.

Artikel 2.1 Boomnorm per statuscategorie en dorp

Op basis van de nulsituatie per juni 2016 is het aantal bomen per inwoner vastgesteld op 0,5. Ook is het streefpercentage bomen per statuscategorie (waardevol, structuur, functioneel) vastgesteld.

Streefpercentage bomen per statuscategorie

Statuscategorie	Percentage bomen van het totale bomenareaal Zuidplas
Waardevolle bomen	5%
Structuurbomen	20%
Functionele bomen	75%

Artikel 2.2 Bomenbalans

Bij ieder projectplan dient aangegeven te worden hoeveel bomen in het project gekapt en geplant zullen worden. Met behulp van onderstaande tabel kan dit overzichtelijk worden weergegeven.

Bomenbalans

Project	Nieuwe woningen	Bomen per categorie			Te kappen bomen			Nieuwe aanplant			Wordt de norm behaald? <i>ja/nee</i>
		F	S	W	F	S	W	F	S	W	

F = functionele bomen, S = structuurbomen, W = waardevolle bomen

Indien negatief wordt afgeweken van de boomnorm, dienen daar redenen voor aangedragen te worden die door het college afgewogen dienen te worden.

Jaarlijks wordt een overzicht gegenereerd van gevelde houtopstanden. Ook wordt dan bepaald of de norm van 0,5 boom per inwoner nog steeds geldt en hoe de verdeling is naar percentage bomen per statuscategorie.

Periodiek, tenminste jaarlijks, wordt een totaaloverzicht gegenereerd van alle gekapte en geplante bomen (projecten en regulier onderhoud). Deze Bomenbalans wordt opgenomen in de jaarrekening.

HOOFDSTUK 3 RICHTLIJNEN INRICHTING

Om bomen zo goed mogelijk te kunnen laten groeien en veilig te kunnen behouden, moeten ze de beschikking hebben over een goed ingerichte groeiplaats. Daarnaast is het van belang dat activiteiten en werkzaamheden aan en rond de bomen deze niet in haar voortbestaan kunnen bedreigen. Hiervoor zijn richtlijnen voor onder andere aanplant, inrichting groeiplaats, boomonderzoeken en andere ingrepen aan of bij bomen vastgelegd in het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen. De gemeente Zuidplas is licentiehouder. Deze richtlijnen gelden voor alle categorieën bomen in Zuidplas.

Artikel 3.1 Dimensioneringsleeftijd en groeiplaats

In de 'Criteria voor aanwijzing van bomen per statuscategorie' is aan elke statuscategorie in de randvoorwaarden een ambitieleeftijd gekoppeld. De groeiplaats dient zodanig te zijn ingericht, met voldoende ondergrondse en bovengrondse ruimte, dat de boom redelijkerwijs deze ambitieleeftijd kan halen.

Bij het berekenen van de benodigde groeiplaats voor een te planten boom dient gebruik gemaakt te worden van de rekenmodule van Boommonitor Online, behorende bij het Handboek Bomen.

Artikel 3.2 Richtlijnen Handboek Bomen

Bij groeiplaatsinrichting op basis van ambitieleeftijd, bij vellen en andere ingrepen aan of rondom de boom en bij boomonderzoeken ten behoeve van projectontwikkeling waarbij bomen betrokken zijn, worden de richtlijnen gevolgd zoals gesteld in het Handboek Bomen. De gemeente Zuidplas is ervoor verantwoordelijk dat een ieder die in opdracht van de gemeente Zuidplas werk aan of voor bomen uitvoert, op de hoogte is van deze richtlijnen en ernaar handelt.

HOOFDSTUK 4 WERKWIJZE VOOR STRUCTUURBOMEN EN FUNCTIONELE BOMEN

De regels voor velling van bomen op de Bomenlijst van Zuidplas (waardevolle bomen) zijn vastgelegd in de APV. Daarnaast zijn de uitgangspunten benoemd voor het kappen van structuurbomen en functionele bomen in eigendom van de gemeente. Een structuurboom wordt alleen gekapt als dit geen of een positief effect heeft op de beeldkwaliteit van de gehele structuur. Voor het kappen van een functionele boom dient slechts een redelijk belang te bestaan. Zie hiervoor ook de 'Beslisboom kap'.

In dit hoofdstuk zijn deze uitgangspunten verder uitgewerkt naar criteria voor het kappen van structuurbomen en functionele bomen in eigendom van de gemeente. Uitgangspunt daarbij is dat een gemeentelijke boom niet zomaar gekapt wordt zonder goed onderbouwde reden.

Bij daadwerkelijke velling dient gewerkt te worden volgens een gedragscode ter bescherming van in, op en rond de houtopstand voorkomende flora en fauna.

Artikel 4.1 Uitzonderingen

Een weloverwogen onderbouwing voor velling is niet nodig voor:

- a. het vellen van een houtopstand krachtens de Plantenziektewet;
- b. het vellen van een houtopstand op bevel van de burgemeester (zoals noodkap) dan wel op grond van een door het college op basis van de verordening of regeling opgelegde verplichting dan wel in verband met een voornemen daartoe;
- c. het knotten als noodzakelijke beheermaatregel bij knotbomen, gekandelaberde bomen of leibomen;
- d. het dunnen van een bosvak als noodzakelijke beheermaatregel om boomvormers van mindere kwaliteit te verwijderen ten gunste van boomvormers met een potentieel betere kwaliteit, om het bosvak als geheel in kwalitatief goede staat te behouden en te versterken. Hieronder valt noodzakelijkerwijs ook het maaien van de zoom.

Artikel 4.2 Structuurbomen in eigendom van de gemeente

De gemeente Zuidplas wil dat haar structuurbomen niet zomaar gekapt worden. De noodzaak van het vellen van een structuurboom in eigendom van de gemeente dient goed onderbouwd te worden. Dit geldt eveneens voor een structuurboom die is geplant op basis van een herplantplicht.

Voor de houtopstanden die zijn opgenomen als structuurbomen in het gemeentelijke beheersysteem geldt dat een goede onderbouwing noodzakelijk is voor het kandelaberen, kappen, knotten, rooien, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood of beschadiging of ontsiering van de houtopstand tot gevolg kunnen hebben.

- a. Een goede reden om over te gaan tot vellen is onder andere als:
 1. instandhouding niet langer verantwoord is;
 2. het een velling betreft die geen effect of juist een positief effect heeft op de beeldkwaliteit;
 3. er sprake is van een zwaarwegende maatschappelijke reden.

Indien plannen voor nieuwbouw of de aanleg van infrastructuur binnen de invloedssfeer van structuurbomen reden is voor kap, moet allereerst duidelijk zijn dat met de realisatie een zwaarwegend maatschappelijk belang is gemoeid. Daarbij dient overwogen te worden dat verplanting ook een mogelijkheid kan zijn.

- b. Individuele particuliere belangen of beperkte maatschappelijke belangen kunnen niet tot velling van een structuurboom leiden. Een bepaalde mate van overlast dient te worden geaccepteerd. Overlast door vruchten, luizen of opdrukkende wortels kunnen in beginsel geen reden zijn voor kap.
- c. Bij cultuurhistorische knotwilglanen gelden dezelfde overwegingen als die bij a en b, echter bij financiële compensatie (zie hoofdstuk 5) zal de monetaire waarde berekend worden als waren het functionele bomen, aangezien de geldelijke investering in onderhoud en behoud ook meer overeenkomt met die voor functionele bomen dan die voor structurbomen.

Artikel 4.3 Functionele bomen in eigendom van de gemeente

De gemeente Zuidplas wil dat haar functionele bomen niet zomaar gekapt worden. Het vellen van een functionele boom in eigendom van de gemeente moet een redelijk belang dienen. Economische of maatschappelijke belangen wegen zwaarder dan de waarde van de boom, die gemakkelijk te vervangen is.

Het bovenstaande geldt eveneens voor een houtopstand die is geplant op basis van een herplantplicht.

Naast functionele solitaire bomen komen ook bosvakken met daarin functionele bomen en boomvormers voor. Hiervoor gelden dezelfde overwegingen als voor solitaire functionele bomen.

Om te waarborgen dat functionele bomen in eigendom van Provincie, woningbouwvereniging en dergelijke niet zonder meer gekapt worden, dient de gemeente per organisatie passende afspraken te maken rondom melding van kap en onderbouwing daarvan. Op deze wijze houdt de gemeente Zuidplas zicht op dit deel van het bomenareaal en kan desgewenst besloten worden op gemeentelijke grond een deel te compenseren.

Artikel 4.4 Advies boomtechnisch deskundige

Om te beoordelen of instandhouding niet langer verantwoord is of dat – in geval van een structuurboom – velling geen effect of juist een positief effect heeft op de beeldkwaliteit dan wel dat verplaatsing van een houtopstand mag plaatsvinden, dient een advies ingewonnen te worden van een boomtechnisch deskundige.

Artikel 4.5 Werkwijze bij bomen in projecten

Bij projecten dienen in alle fasen zowel de aanwezige als ook de nog te planten bomen meegenomen te worden. Hier kan zich de situatie voordoen dat de gemeente Zuidplas niet altijd de eigenaar van de grond en de bomen is tijdens de duur van het project. Toch wil zij graag bewerkstelligen dat in het projectplan wordt voldaan aan de uitgangspunten voor kap en herplant van structurbomen en functionele bomen, en dat bij nieuwe aanplant van alle boomcategorieën gebruik wordt gemaakt van de richtlijnen zoals beschreven in deze beleidsregel. Hiervoor dienen kaders en richtlijnen te worden vastgelegd in een anterieure overeenkomst tussen de gemeente Zuidplas als opdrachtgever en de projectontwikkelaar als uitvoerder.

Een 'quickscan bomen' geeft inzicht in de aanwezige bomen binnen het werkgebied, waarmee in de verdere planvorming rekening gehouden moet worden. Waardevolle bomen (bomenlijst 2013) dienen behouden te blijven, tenzij er zwaarwegende redenen zijn voor verwijdering. Met behulp van het 'Stroomschema aanvraag omgevingsvergunning kappen' kan bepaald worden welke mogelijkheden er zijn voor de aanwezige structuur- en functionele bomen. Bij verwijdering van bomen dient altijd herplant plaats te vinden (hoofdstuk 5).

De boomnorm (hoofdstuk 2) geeft aan hoeveel bomen, verdeeld over de 3 statuscategorieën, binnen het project aanwezig dienen te zijn. De uitkomsten van de quickscan en de boomnormberekening worden meegenomen in het plan van aanpak voor het project. Met behulp van een Bomen Effect Analyse wordt vervolgens bepaald wat de invloed van de geplande werkzaamheden zal zijn op de aanwezige bomen, welke maatregelen nodig zijn om de bomen te behouden, en of verplanting tot de mogelijkheden behoort. Uitkomsten van een bodemonderzoek bepalen mede welke extra maatregelen rondom groeiplaatsinrichting genomen moeten worden voor de nieuw aan te planten bomen (volgens de richtlijnen van het Handboek Bomen).

Indien niet alle reeds aanwezige dan wel nieuw aan te planten bomen passen binnen het projectplan, dient gezocht te worden naar oplossingen waarbij:

1. aanvullende technische groeiplaatsinrichting wordt toegepast;
2. het ontwerp wordt aangepast (aantallen woningen, parkeren, ligging);
3. bekeken wordt of in de nabijheid van de projectlocatie ruimte beschikbaar is voor de bomen (met eventueel reservering in de voorziening herplant bomen, indien aanplant niet binnen de projectperiode kan plaatsvinden).

Indien er gekozen wordt voor optie 3, dient hiervoor een goede onderbouwing gegeven te worden, die wordt opgenomen in het projectplan.

Met de informatie uit de Bomen Effect Analyse en het bodemonderzoek kan het beplantingsplan opgesteld worden, inclusief een overzicht van de bomen in het project (de bomenbalans): aanwezige bomen, te verwijderen bomen, nieuw aan te planten bomen en te vervangen bomen. Deze bomenbalans dient te worden opgenomen in het ontwerp.

Het definitieve ontwerp dient technisch te voldoen aan de richtlijnen in het Handboek Bomen en wordt hier ook op getoetst. Tijdens de uitvoering dient toezicht gehouden te worden op het werken rondom bomen, de correcte aanleg van de groeiplaatsen en het planten van de bomen.

HOOFDSTUK 5 HERPLANT

Artikel 5.1 Herplantplicht

In alle gevallen zal bij kap herplant van een boom binnen een nader te bepalen termijn verplicht gesteld worden. Dit om ervoor te zorgen dat het vellen 'in natura' wordt gecompenseerd. In het geval van het verwijderen van een gedeelte of het geheel van een oppervlakte aan bosvak zal herplant van een bosvak met eenzelfde oppervlak gevraagd worden. Bij beheersmatige dunning wordt geen herplant gevraagd.

Er kan worden bepaald dat herplant geschiedt met een houtopstand die vergelijkbaar is met de gevelde houtopstand. Hiermee wordt beoogd om zo veel mogelijk te streven naar herplant met vergelijkbare bomen voor wat betreft leeftijd, soort en dikte. Herplant dient zo veel mogelijk ter plaatse te gebeuren en indien dat niet mogelijk is, moet worden gezocht naar mogelijkheden om bomen of een bosvak in de directe omgeving te herplanten.

Vervangingsladder bomen gemeente Zuidplas				
<i>Bij het vervangen van een boom dient herplant plaats te vinden:</i>				
1. Op dezelfde plek (1:1). Is dit niet mogelijk, dan volgt:				
		2. Binnen dezelfde locatie. Is dit niet mogelijk, dan volgt:		
			3. Grenzend aan de locatie. Is dit niet mogelijk, dan volgt:	
				4. Elders in de gemeente. Is dit niet mogelijk, dan volgt:
5. Financiële compensatie ten gunste van het gemeentelijk bomenbestand.				

Om de boomnorm te handhaven is herplant standaard gewenst tenzij zwaarwegende redenen zich daartegen verzetten. Indien herplant niet in redelijkheid op hetzelfde perceel of in de directe omgeving kan geschieden, wordt in plaats daarvan als voorschrift opgenomen dat de houtopstand niet mag worden geveld voordat een bedrag, dat gelijk is aan de boomwaarde inclusief kosten voor groeiplaats en aanplant, in de 'Voorziening Groen' is gestort. Hiervoor dient bij de onderbouwing voor de velling een taxatie van de boomwaarde door een taxateur van bomen te worden overlegd.

Artikel 5.2 Voorziening Groen

Het college stelt de 'Voorziening Groen' in. Hierin wordt geld gestort indien bomen geveld moeten worden zonder dat (direct) herplant mogelijk is. Deze voorziening zal tevens gebruikt worden bij uitblijvende herplant na kap van een structuurboom of functionele boom. De aan bomen gelieerde gelden in de Voorziening Groen mogen worden gebruikt ten behoeve van de uitbreiding en handhaving van de in de gemeente bestaande houtopstanden.

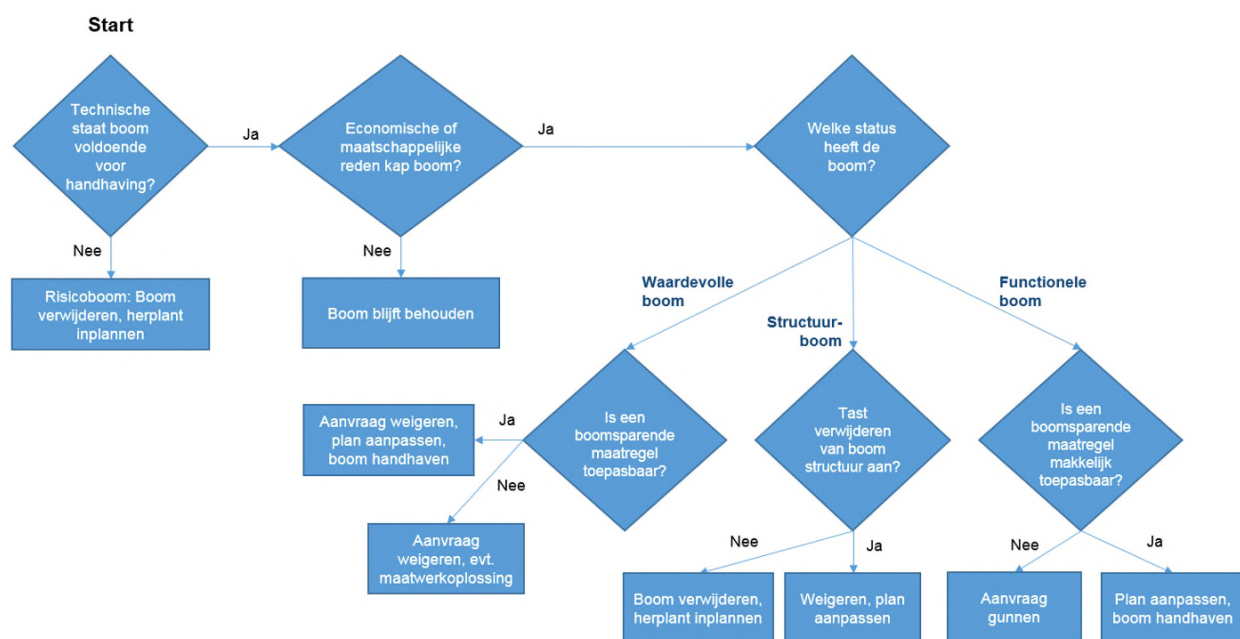
BOMENBELEIDSPLAN 2016

BIJLAGE E BESLISBOOM KAP

INLEIDING

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning, activiteit 'kappen', kan via meerdere routes bij de gemeente binnenkomen.

1. Een inwoner heeft het voornemen één of meerdere bomen te willen kappen;
2. de gemeente kan zelf de wens hebben één of een aantal bomen te verwijderen of;
3. een derde partij (bijvoorbeeld planontwikkelaar, Provincie) wil één of meerdere bomen op een te ontwikkelen perceel verwijderen.

Begrippenlijst

Technische staat voldoende

De boomtechnische functionaliteit, zoals benoemd in het 'Handboek Bomen 2014', hoofdstuk 14, is voldoende.

Economische reden

Het verwijderen van de boom dient een redelijk economisch belang, dat niet op andere wijze te behalen is.

Voorbeeld: de voorgenomen bouw van woningen, waarbij verandering van het ontwerp een substantieel verlies aan ruimte en daarmee inkomsten oplevert waardoor de boom niet behouden kan worden.

Maatschappelijke reden

Het verwijderen van de boom dient een maatschappelijk belang.

Voorbeeld: de bouw van een school, een verbreding van een onoverzichtelijke weg, alle bewoners van een straat willen een boom om dringende redenen weg hebben.

Makkelijk toepasbare boomsparende maatregel

Maatregel waardoor de boom gespaard blijft, zonder dat daardoor de kosten ernstig oplopen of veel tijd en/of handelingen noodzakelijk zijn.

Voorbeeld: kleine aanpassingen aan ontwerp/plan, groeiplaatsaanpassingen, aanvullende beschermende richtlijnen tijdens werkzaamheden.

Aantasting boomstructuur

Er is sprake van aantasting van de boomstructuur indien de structuur binnen de zichtlijn niet meer één geheel vormt, dan wel dat de vorm van de structuur niet langer gehandhaafd is. Ook de aanwezigheid van een ernstig zieke of dode boom kan het aanzicht van de structuur aantasten, waarmee het verwijderen van die boom juist wenselijk is.

Maatwerkoplossing

In overleg met collega's, bewoners, ontwikkelaars en andere betrokkenen zorgvuldig bekijken wat de exacte wensen zijn en of er geen andere oplossing mogelijk is. Eventueel kan daarbij (met goede onderbouwing/verantwoording) worden afgeweken van de regels.

BOMENBELEIDSPLAN 2016

BIJLAGE F BOMEN- EN GROENPARAGRAAF

Sjabloon projectplan gemeente Zuidplas

Aan : vul naam geadresseerde in
indien van toepassing, vul naam organisatie in

Van : vul naam afzender in

Datum : vul datum in

REDENEN VOOR VERWIJDEREN BOMEN EN ANDER GROEN

Om de inrichting van dit gebied volgens een vastgesteld inrichtings- en beheerplan mogelijk te maken en de kwaliteit ervan voor langere tijd te kunnen behouden zullen, naast nieuwe aanplant, ook bomen en groen moeten worden verwijderd en/of vervangen.

De belangrijkste redenen om bomen en/of groen te verwijderen, zijn de slechtere gezondheid en/of kwaliteit en de soort of plaats in combinatie met de opgedragen natuur- en landschapsdoelen van de gemeente Zuidplas in het algemeen en dit gebied in het bijzonder.

Tevens zullen werkzaamheden **benoem sloop, nieuwbouw, verbouw, inrichting** invloed hebben op de mogelijkheden van behoud van bomen.

Om informatie te verkrijgen over de effecten van de werkzaamheden op de bomen op het terrein, is, conform het Bomenbeheerplan 2016 – 2030, een zogenoemde Bomen Effect Analyse (BEA) uitgevoerd door **invullen** (zie bijlage **invullen**).

Uitgangspunt voor de BEA is het duurzaam behoud van de bomen. Op basis van de BEA **geef hier een korte samenvatting van de adviezen en hoe deze in het plan zijn verwerkt**

VERANTWOORDING

In deze paragraaf is, conform het college-/raadsbesluit d.d. **invullen**, een verantwoording opgenomen van de aantallen en standplaatsen van de te kappen en herplanten bomen en de nieuw aan te planten bomen conform de boomnorm. Daarbij is een uitsplitsing gemaakt naar statuscategorie (waardevolle boom, structuurboom, functionele boom). Op deze wijze is voor het college / de raad en de insprekers inzichtelijk hoeveel bomen op welke plek gekapt dan wel geplant worden.

In bijlage [invullen](#) is hiervan een overzichtstekening opgenomen. Verder is in de kaplijst (bijlage [invullen](#)) per boom een verklaring van de redenen voor kap opgenomen en daarnaast op welke wijze wordt voldaan aan de herplantplicht.

Op de overzichtstekening (bijlage [invullen](#)) zijn tevens de niet-kapvergunningsplichtige bomen en groenelementen aangegeven die zullen worden verwijderd.

GEVOLGDE PROCEDURE

Om tot een zorgvuldige en gedragen beoordeling te komen van de wel en niet te verwijderen bomen en groenelementen in verband met de werkzaamheden, is de *volgende* procedure gevolgd:

[Geef kort de gevolgde procedure aan.](#) [*Voorbeeld van onderdelen van de procedure: in kaart brengen kapvergunningsplichtige bomen, beoordeling gezondheid/kwaliteit, onafhankelijk adviesbureau voor advies behoud/verwijdering in kader werkzaamheden, BEA*]

RESULTATEN VOOR DE BOMENBALANS

Geef aan (tabel) hoeveel bomen verwijderd worden, hoeveel verplaatst, hoeveel behouden, uitgesplitst naar statuscategorie (waardevolle boom, structuurboom, functionele boom). Geef aan hoe aan de herplantplicht voldaan wordt.

Geef aan (tabel) hoeveel bomen conform de boomnorm (0,5 boom per inwoner Zuidplas) per statuscategorie nieuw aangeplant worden, op welke plekken binnen het gebied (met overzichtstekening).

UITVOERING

Om te voorkomen dat de verkeerde bomen worden verwijderd en om de te behouden bomen tijdens de werkzaamheden te beschermen, zullen kaarten worden opgesteld waarop de bomen nauwkeurig staan aangegeven (via de X- en Y-coördinaten). Alle werkzaamheden vinden plaats onder toezicht van een boomdeskundig toezichthouder.

BIJLAGEN

Bijlage A: [Vul bijlagenaam in](#)
Bijlage B: [Vul bijlagenaam in](#)
Bijlage C: [Vul bijlagenaam in](#)

BOMENBELEIDSPLAN 2016

BIJLAGE G QUICKSCAN BOMEN EN BOMEN EFFECT ANALYSE

QUICKSCAN BOMEN

Bij aanvang van een projectontwikkelingstraject (nieuwbouw en renovatie, ontwikkeling en civieltechnische projecten) wordt een 'quicksan bomen' uitgevoerd om mogelijk aanwezige knelpunten, maar ook kansen voor bestaande en nieuw aan te planten bomen inzichtelijk te krijgen.

Als uit de 'quicksan bomen' volgt dat er mogelijk knelpunten te verwachten zijn, zullen de precieze gevolgen en mogelijkheden voor bomen nader moeten worden bepaald via een Bomen Effect Analyse, zodat afgewogen beslissingen ten aanzien van de toekomst van de boom of bomen mogelijk zijn.

De quickscan wordt uitgevoerd conform het 'Handboek Bomen 2014', Hoofdstuk 16, paragraaf 16.12 tot en met 16.14. In de quickscan moeten de *volgende* vragen beantwoord worden:

- Betreft het een locatie in eigendom van de gemeente of een locatie waarvan het eigendom na oplevering overgaat naar de gemeente?
- Zijn er bomen op de locatie aanwezig? Zo ja:
 - wat is de situatie van deze bomen voor wat betreft conditie, toekomstverwachting en boomtechnische toestand?
 - Wat is de beleidsstatus van de bomen?
- Is er aanvullend onderzoek (in de vorm van een Bomen Effect Analyse) nodig ten behoeve van:
 - beschermingsmaatregelen
 - boomtechnische gegevens
 - groei- of standplaats
 - mogelijkheden voor verplanting
 - aanpassingen aan projectplan
- Wat zijn de mogelijkheden in het projectplan voor aanplant van nieuwe bomen, conform de eisen en richtlijnen in het Bomenbeleidsplan Zuidplas en het 'Handboek Bomen 2014'?

BOMEN EFFECT ANALYSE (BEA)

Naar aanleiding van de uitkomsten van een quickscan bomen kan worden geconcludeerd dat aanvullend onderzoek nodig is ten aanzien van benodigde beschermende maatregelen, aanvullende boomtechnische gegevens, onderzoek naar groei- en standplaats en/of de verplantbaarheid van de bo(o)m(en) in kwestie.

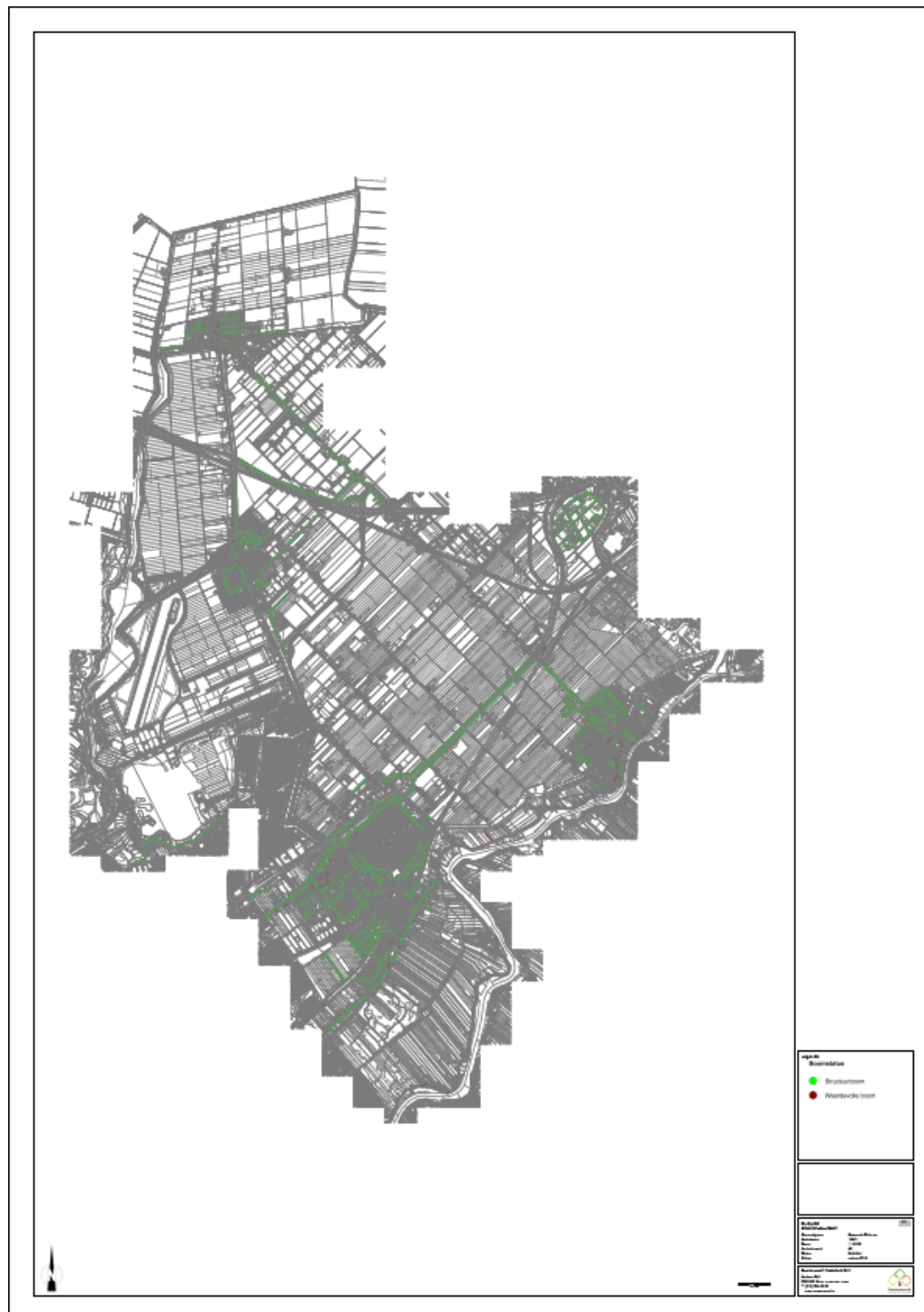
Een BEA wordt uitgevoerd conform het 'Handboek Bomen 2014' hoofdstuk 16. In een BEA worden de *volgende* gegevens verwerkt en vragen beantwoord ten aanzien van:

- Gegevens vanuit de quickscan, eventueel nader uitgewerkt.
- Invulling van het projectplan en plaats en prioriteit van de bomen daarin.
- Projecttekeningen
- (Mogelijke) invloed van het project op bomen.
- Mogelijke oplossingen voor de bomen binnen het project.
- Specifieke eisen, maatregelen en randvoorwaarden voor het project en de bomen daarin.
- Eindadvies: handhaven, verplanten of verwijderen?

In het 'Handboek Bomen 2014' zijn in de paragrafen 16.24 tot en met 16.27 leidraad en richtlijnen voor het aanvullend onderzoek opgenomen.

BOMENBELEIDSPLAN 2016

BIJLAGE H GROENSTRUCTUURKAART

HEEFT U VRAGEN?

✉ GEMEENTE@ZUIDPLAS.NL

☎ (0180) 330 300

GEMEENTE ZUIDPLAS
POSTBUS 100
2910 AC NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

gemeente
Zuidplas

Bomenwacht
NEDERLAND